

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

CD

1707

D7

A53

MAY 13 1923

RIJKSARCHIEF IN DRENTE.

B 816,408

DE

Archieven van den Etstoel

EN VAN DE

hem opgevolgde collegiën tot 1811

DOOR

Mr. J. G. C. JOOSTING,

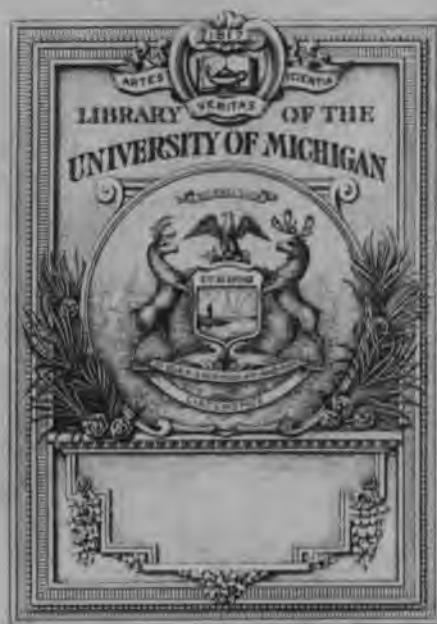
Rijksarchivaris in Drente.

BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ

voorheen

E. J. BRILL. — LEIDEN.

1906.

Netherlands (Kingdom, 1813-) Rijks-
archief in Drenthe, Assen

RIJKSARCHIEF IN DRENTE.

DE

CD
1707
.D7
A53

Archieven van den Etstoel

EN VAN DE

hem opgevolgde collegiën tot 1811

DOOR

Mr. J. G. C. JOOSTING,

Rijksarchivaris in Drente.

BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ
voorheen

E. J. BRILL. — LEIDEN.

1906.

INLEIDING.

Mijn ambtgenoot in Groningen gaf in zijne inleiding op den inventaris der rechterlijke archieven, berustende in het oud-archief in de provincie Groningen, de redenen op waarom door hem was afgeweken van het systeem, gehuldigd in den gelijksoortigen Utrechtschen inventaris. Het zou dus voor de hand liggen, een van beide systemen, door bevoegden ontworpen, ten voorbeeld te nemen. Sedert dien tijd is echter met nadruk betoogd de noodzakelijkheid van vereeniging der rechterlijke en administratieve gedeelten der plaatselijke archieven. Dit betoog liet aan klem niets te wenschen over en alle aanwezige leden der Vereeniging van archivariissen vereenigden zich dan ook met de conclusie. Thans de rede van Mr. van MEURS lezende in de laatste aflevering van het Archievenblad ¹⁾, betreur ik het niet, een jaar geleden mijne stem vòor die conclusie te hebben uitgebracht. Doch dit brengt tevens mede, dat mijn inventaris van de Drentsche rechterlijke archieven moet afwijken van de beide genoemden.

Hij moet afwijken van beide, omdat in beide gehuldigd is het beginsel van splitsing der gemeente-archieven in administratief en rechterlijk, wat thans ook door beide heeren verworpen wordt. Dit systeem werd het scherpst doorgevoerd in den Groninger inventaris; vandaar dat de hierachter volgende dichter staat bij den Utrechter. De verschilpunten met dien inventaris zal ik dus kortelijk aangeven.

Verschipunten is echter niet juist, het enkelvoud is hier meer op zijn plaats: geene splitsing van archieven in rechterlijke en administratieve deelen. Dit systeem is in Utrecht aangenomen

¹⁾ Nederlandsch Archievenblad, jaargang 1901/2, bladz. 197 vlg.

voor het archief van het Hof provinciaal, niet daarentegen voor de overige. Het eerstgenoemd archief is dus beschreven overeenkomstig het pleit van Mr. van MEURS; de juistheid daarvan behoeft ik niet nader uiteen te zetten. Ook Drente heeft zijn provinciaal hof (drost en 24 etten of wel etstoel) gehad, met de colleges, die het opvolgden tot 1811. De inventarisatie van de archieven dier besturen kon dus op gelijke wijze geschieden.

Anders stond het geval ten opzichte der stads- en dorpsge-rechten of gelijk het in Drente heet schultengerechten. Deze behooren naar algemeen gevoelen niet gesplitst te worden. De logische consequentie hiervan is, dat hunne inventarissen dan ook niet opgenomen kunnen worden in één bundel, onder één-zelfden titel met dien van den etstoel. De schulten toch hadden zeer vele administratieve functiën, waarvoor zij verantwoordelijk waren aan Ridderschap en Eigenerfden (de Staten) en Drost en Gedeputeerden. Wanneer nu de inventarissen van de archieven der schultengerechten zoowel zullen omvatten de stukken aan de rechterlijke als die aan de administratieve functiën van de schulten ontsproten, spreekt het vanzelf, dat die inventarissen zoowel aansluiten aan dien van de archieven van den etstoel enz. als aan dien van de Staten-archieven. Zij zullen dus afzonderlijk en niet in een der twee rubrieken moeten worden uitgegeven.

Hetzelfde is het geval voor de andere archieven, met name voor die van de Staten en hunne gedeputeerden. Zal men, om verschillende redenen, niet ontwrichten de gemeentelijke archieven, dezelfde redenen verhinderen het splitsen van de centrale en andere archieven.

De slotsom van een en ander is, dat in dezen bundel zijn bijeengevoegd de inventarissen van de archieven van drost en 24 etten (etstoel) en de verschillende colleges, die in verloop van tijd tot 1811 (de invoering der Fransche wetgeving) in de plaats van drost en 24 etten zijn getreden. Ter vergemakkelijking van het gebruik zijn die inventarissen, met behoud der splitsing in archieven naar gelang van de verschillende colleges, samengesmolten tot één inventaris met doorlopende nummering.

De wijze, waarop de verschillende archieven tot ons gekomen zijn, is zeer gemakkelijk na te gaan. Doorgaans toch werd

aan het nieuwe college, dat in de plaats trad van het ontbondene, opgedragen het archief van zijn voorganger over te nemen.

Van 1518 dagteekent het oudste protocol met vonnissen, gewezen door drost en 24 etten. Vrij geregeld loopt de serie dan door tot in de 17de, 18de en 19de eeuwen. Waarschijnlijk dagteekent dus van dien tijd eenige meerdere zorg voor het archief. Die zorg zal niet geheel toevallig zijn geweest, maar kan haren oorsprong gehad hebben in het feit, dat men toen misschien aanstelde een (vasten?) landschrijver, terwijl vroeger van het bestaan van zulk een ambtenaar niet blijkt. Van de 14de en 15de eeuwen zijn slechts willekeurige verzamelingen van door den etstoel gewezen vonnissen bewaard, die waarschijnlijk door bij die rechtspraak belanghebbenden zijn vervaardigd. Dergelijke afschriften berusten dan ook niet in het Drentsch depôt, maar wel bv. te Groningen, waarheen zij met boedelpapieren kunnen zijn verhuisd.

Van de 16de eeuw zijn ons de protocollen met etstoelvonnissen bewaard gebleven, doch niet in eene volledige serie. Niet onopgemerkt mag blijven, dat o. a. gemist worden die van het jaar 1540, terwijl volgens een in den inventaris vermeld reçu dd. c. 1550 de ordelboeken van 1540 en 1543 ontvangen werden door FOEYSE CLAESS SAELER(ss?) husfrowe. Of wij het in het reçu bedoeld protocol dd. 1543 bezitten, is de vraag. Te betreuren is het, dat de gegevens uit dien ouderen tijd zoo luttel zijn of althans zoo verscholen liggen, dat wij eerst omtrent de 17de eeuw met meerdere zekerheid kunnen spreken.

In 1664 overleed de landschrijver JACOB SCHICKHART. In verband daarmede droegen Ridderschap en Eigenerfden op 29 September van dat jaar aan Drost en Gedeputeerden of eene commissie van hunnentwege op „ter eerster gelegener tijt de papijren ende „chartres onder den overleden landtschrijver in bewaringe sijnde, „'t sij dat deselve de landtschap, den heere drost ofte particuliere „angaende, over te nemen ende volgens den voorigen voet, voor- „sooveele des nodich, onder den nu gekoren landtschrijver „SICHTERMAN te laeten verblijven, end d'andere daer 't behoort te „laeten bewaren ofte volgen”¹⁾.

¹⁾ Resolutie Ridderschap en Eigenerfden i. d. Een nader besluit van Drost en Gedeputeerden is niet te vinden.

Het resultaat van die opdracht is ons bewaard gebleven in drie inventarissen van de stukken, bevonden ten sterfhuize van den landschrijver, vervaardigd resp. op 26, 27 en 29 October 1664. De eerste en de derde bevatten de archivalia, welke werden overgeleverd aan Drost en Gedeputeerden „omme ter secretarie „bewaert te worden”; de tweede daarentegen die stukken, welke „overgelevert zijn aen den tegenwoordigen landschrijver WOLTER „SICHTERMAN” (zie de hoofden der inventarissen). Dit verschil in bestemming is niet toevallig, maar wijst tevens aan den verschillenden aard der stukken: de stukken, die ter secretarie (n. l. van het landschap) zouden worden overgebracht en daartoe aan Drost en Gedeputeerden werden overgegeven, behoorden tot het archief van Staten en Gedeputeerde Staten¹⁾, de andere niet. Immers de tweede inventaris wordt geopend met de „lottings- „protocollen” en wijst op het archief van den etstoel. En wanneer wij nagaan de stukken, in die drie inventarissen vermeld, dan wordt volkomen bevestigd de stelling, waartoe wij gekomen zijn met betrekking tot den eersten en den derden tegenover den tweeden inventaris.

In den eersten inventaris worden vermeld de volgende stukken, die wij terstond herkennen als behorende tot het Staten-archief:

- a. papieren betreffende de liquidatie met de generaliteit;
- b. papieren betreffende de admiraliteit van Zeeland;
- c. papieren betreffende de survivance van prins HENDRIK CASIMIER;
- d. papieren betreffende het proces van 't landschap tegen den heer van Ruinen;
- e. papieren betreffende 't landschap.

¹⁾ De dorsale titel op den eersten inventaris: „Inventaris van 's *landschaps* „papieren, bij wijlen d'hr. landschrijver bevonden” bewijst in dezen niets. Immers in 1729 werd door Drost en Gedeputeerden eene commissie benoemd ter overname van de archivalia aanwezig bij de weduwe van den toen overleden landschrijver W. H. ELLENTS; uit den bij die gelegenheid opge-
maakten inventaris blijkt, dat in hoofdzaak overgenomen werden stukken behorende tot het archief van den etstoel. Ook op deze stukken moeten dus Drost en Gedeputeerden het oog gehad hebben, toen zij een tweetal harer leden opdroeg de overname van „de *landschaps* papieren”.

Daarnaast vinden wij stukken, die wij elders ontmoeten in inventarissen van landschapspapieren:

- a. papieren betreffende het klooster ter Apel; worden genoemd in den inventaris dd. 1679;
- b. papieren betreffende het proces van de abdij te Dikninge tegen vrouwe Johanna van den Clooster; vindt men in den inventaris dd. 1627;
- c. papieren betreffende het commandement van Coevorden; zijn vermeld in den inventaris dd. 1679;
- d. papieren betreffende het accoord met den heer van Ruinen; zijn ook genoemd in den inventaris dd. 1627.

En zoo zou ik kunnen doorgaan en van de meeste stukken wijzen op gelijknamige in het Staten-archief. Natuurlijk zal ik niet beweren, dat van alle stukken overtuigend is aan te toonen, dat zij behooren tot dat archief; maar toch meen ik uit het medegedeelde deze slotsom te mogen trekken, dat *hoogst waarschijnlijk* de stukken, genoemd in den eersten inventaris, behoorden tot de archieven van de Staten van Drente, en dat zij *daarom* dan ook zijn overgebracht naar de secretarie van 't landschap en niet zijn gevoegd bij het archief van den etstoel of overgegeven aan den nieuw opgetreden landschrijver

De derde inventaris bevat alleen registers en andere stukken betreffende de grondschatting. Deze behooren ongetwijfeld in het archief der Staten, en waren alleen in handen van den landschrijver gesteld in verband met zijne werkzaamheden te dien opzichte op last der Staten. Sedert 1664 zijn zij dan ook in hunne archieven verbleven; en toen de klerk ter landschapssecretarie in 1679 een inventaris opmaakte van die archieven, gaf hij van de grondschattingsregisters en -papieren eene uitvoerige beschrijving (men zie den inventaris van 1679). Volkomen terecht werden dan ook deze stukken in 1664 aan Drost en Gedeputeerden overhandigd, opdat zij gevoegd konden worden bij de archieven der Staten ter landschapssecretarie bewaard.

Geheel anders was het gesteld met de papieren, genoemd in den tweeden inventaris, althans met het meerendeel daarvan, waarin wij het archief van den etstoel kunnen herkennen. Daaronder noem ik:

- a. de protocollen der lottingen en goorspraken,
- b. de „breuckenregisters,”
- c „verscheyden criminalia.”

Omtrent de landrechten is geen zekerheid; het kan zijn, dat deze, alle of gedeeltelijk, exemplaren zijn aan den etstoel uitgereikt, maar ook, dat zij exemplaren waren, behoorende tot de archieven der Staten en aan den nieuwen landschrijver overgegeven, omdat hij als secretaris optrad in hunne vergadering. De vijf registers met resolutiën van Ridderschap en Eigenerfden eindelijk behooren ongetwijfeld tot het archief van den etstoel, gelijk zij ook nu nog daarin aanwezig zijn (het exemplaar voor de Staten toch besloeg minder deelen).

Na het overlijden in 1729 van den landschrijver Mr. W. H. ELLENTS wordt wederom door Drost en Gedeputeerden medegewerkt, opdat de „landschapspapieren” zouden overgedragen worden aan den nieuwen titularis. Zij droegen daartoe aan eene commissie uit haar midden op, bij de weduwe van den overleden landschrijver de stukken te lichten en ze aan zijn opvolger Mr. H. J. ELLENTS over te geven. Ingevolge die opdracht werden overgenomen 5 groote vurenhouten kisten met boeken en papieren, waarvan een summiere inventaris werd opgemaakt. Deze inventaris bevatte wederom „landschapspapieren,” een bewijs dat men ook nu het archief van den etstoel daaronder begreep en dat dus die term niet alleen doelt op de archieven der Staten en Gedeputeerde Staten. Evenals in den 2^{den} inventaris van 1664 vinden wij hier naast het archief van den etstoel vermeld de registers met resolutiën van Ridderschap en Eigenerfden, verder de „reekendaghs prothocollen” en eindelijk „stadt-, gasthuys-, „en kerckenreekeningen van Coevorden,” die niet aan den etstoel maar aan de Staten of hunne gedeputeerden zullen zijn ingezonden. De tweeledige werkzaamheid van den landschrijver, zoowel bij de Staten als bij den etstoel, was natuurlijk de oorzaak van de bijeenbewaring van stukken uit beider archieven.

In 1795 werd natuurlijk, evenals zoovele ambtenaren, ook de landschrijver uit zijn post ontzet. Voor ons heeft dat ontslag dit voordeel, dat wederom werd overgegaan tot overname volgens inventaris van de onder hem berustende archivalia. Doch wij

ontvangen niet 1 maar 3 inventarissen, waarschijnlijk een gevolg van de verschillende bewaarplaatsen, waarover de landschrijver beschikte. Van de stukken, in de eerste twee inventarissen genoemd, blijkt dit: de eerste inventaris noemt ons de archiefstukken aanwezig „in de landschrijverskamer”, de kamer in het landshuis ter beschikking van den landschrijver, — de tweede somt op de archivalia „staande aan het huis van den landspander „Coors”. Deze stukken, alle bewaard wordende in lokalen der landsregeering, werden terstond bij de wijziging van bestuur overgenomen in naam der Provisioneele Representanten. Doch behalve die 2 inventarissen bezitten wij nog een derden en wel van stukken „uit handen van den gewezen landschrijver . . . ontvangen en overgenomen”. Zou de onderstelling te gewaagd zijn, dat wij in dien inventaris moeten zien de lijst der archivalia, die de landschrijver te zijnen huize bewaarde? Ware dit *niet* het geval, waren deze stukken geborgen in een aan 't landschap behoorend vertrek, waarom dan de overige stukken overgenomen half Februari en deze eerst op den laatsten April en 9 Juni 1795? Waarom dan de overige stukken overgenomen buiten de tegenwoordigheid van den aftredenden ambtenaar, en deze *uit zijne handen* ontvangen? De eenige oplossing, die aannemelijk schijnt, is, dat ook in 1795 de landschrijver sommige stukken te huis bewaarde, gelijk voorheen de gewoonte was geweest, maar wat nu in onbruik was geraakt. Een bevestiging onzer onderstelling levert het volgende. De derde inventaris is gesplitst in 2 rubrieken; behalve de stukken, uit handen van den afgetreden landschrijver overgenomen door zijn opvolger, worden daarin opgenoemd andere, die hij overnam in tegenwoordigheid van een Gecommitteerden Representant.

Deze laatstgenoemde stukken worden grootendeels vermeld in den eersten inventaris en kwamen op den dag der overgifte (9 Juni) dus van de secretarie van 't landschap. De andere stukken kwamen dus blijkbaar *niet* van de secretarie, anders toch zou bij de afgifte wel eveneens toezicht zijn uitgeoefend: zij kwamen dus uit eene particuliere bewaarplaats van den aftredenden landschrijver, waarschijnlijk uit zijne woning. De derde inventaris bevat dus zoowel eene decharge voor den afgetreden functionaris als een bewijs van ontvangst voor den Gecommitteerden

Representant, die den nieuwen landschrijver stukken aanwezig ter secretarie van 't landschap overhandigde.

Wanneer wij de in de inventarissen genoemde stukken nagaan, zien wij, dat de archivalia uit de Staten-archieven bijna geheel verdwenen zijn; *bijna*, immers het rekenboek betreffende het bataillon Oranje-Drenthe en de registers van den rekendag bewijzen, dat de scheiding nog niet in allen deele is voltrokken; terwijl het protocol betreffende Coevorden twijfel bij ons opwekt, of dit wel zoude behooren in het archief van den etstoel.

De wijziging in 1791 van het college van drost en 24 etten in raden in den hove van justitie heeft, voorzoover mij bekend is, op de bewaring en ordening der stukken geen invloed uitgeoefend. De opvolging van het nieuwe college ging zonder schok, hoeveel er ook ten goede gewijzigd werd. Een ander geval was het, toen in 1799 de nieuwe etstoel werd opgeheven en zijne functiën werden overgenomen door het departementaal gerechtshof te Kampen. Het behoeft geen betoog, dat het nieuwe college wenschte de archieven te bezitten van zijn voorgangers, dus ook van den etstoel van Drente. Daartoe werd opgemaakt een „inventaris van de secretarie-stukken, zoo en in voegen na „Campen zijn getransporteerd”, waarin bij de stukken werden aangeetekend de kisten, waarin zij verpakt werden.

Niet lang evenwel zouden de Drentsche papieren worden bewaard buiten 's landschaps grenzen. Het departementaal gerechtshof vond groot bezwaar in de toepassing van het hem vreemde Drentsche landrecht. Daarom besloot het departementaal bestuur van Overijssel, dat het gelijknamig bestuur van den Ouden IJssel vervangen had, tot oprichting van 2 hoven van justitie, een voor Overijssel en een voor Drente. Het Drentsche hof zou wederom den ouden titel, etstoel, ontvangen; terwijl eene instructie werd vastgesteld. De archieven der oudere colleges zouden naar Assen teruggezonden worden ten behoeve van den nieuwen etstoel, doch tevens zou deze ontvangen afschrift van alle besluiten en vonnissen betreffende Drentsche zaken, afschrift van alle uitgegane brieven betreffende Drentsche zaken, alle stukken betreffende processen in Drentsche zaken, kortom dat gedeelte van het archief van het departementaal hof, dat op Drente betrekking had. Op 1 December 1802 gaf de secre-

taris van den etstoel kwijting voor de ontvangst van de bewuste archivalia. Een paar weken later ontving hij van Mr. C. POTHOFF, die over deze jaren de functie van landschrijver had vervuld, nog eenige goorsprakenregisters, informatiën enz. over 1800—1802

De invoering van de Fransche wetgeving heeft ook den etstoel van Drente van het tooneel verbannen. Op 27 Februari 1811 werden opgemaakt een „inventaris van meubilen behorende in „de lokalen van het gerechtshof van Drenthe” en een „Inventaris van boeken, charters, papieren en effecten, behorende „tot de secretarie van het gerechtshof in het gewezen departement „Drenthe, opgemaakt door den secretaris Mr. J. H. WILLINGE.” In dezen laatsten inventaris wordt vastgesteld, dat de archivalia beschreven in de inventarissen dd. 1802 nog alle aanwezig en in goeden staat zijn, waarom afschrift daarvan gegeven wordt. Alleen de stukken over 1802—1811 worden in eene nieuwe lijst vermeld. Eene andere lijst dd. 11 Maart 1811 bevat de „stukken „de criminele justitie betreffende,” door den gewezen procureur-generaal bij het gerechtshof van Drente gedeponneerd ter secretarie van de rechtbank ter eerster instantie in het arrondissement Assen.

Ter griffie van de rechtbank en van de opvolgende rechts-colleges zijn de archieven sedert verbleven, totdat zij in 1894 door mijn voorganger zijn overgenomen.

Wanneer geene andere afkomst is aangegeven, zijn de stukken afkomstig van de arrondissements-rechtbank te Assen.

INVENTARIS.

A.

**Archieven van den Etstoel en van de hem
opgevolgde collegiën tot 1811.**

I. Archief van Drost en 24 Etten.

(DE ETSTOEL).

1518—1791.

N. B. Eene instructie voor dit college is niet bekend. Naam en oorsprong liggen in het duister. Misschien is de oorsprong te zoeken in de oud-Saksische volksvergaderingen. Ook in politieke zaken trad het college op naast de gemeene meente (communitas) van het land van Drente; ook gaf het voorschriften van algemeen bestuur en stelde algemeene rechtsregelen vast. In 1537 vinden wij voor het eerst gesproken van ridderschap en eigenerfden. Van dien tijd ongeveer af dagteekent de scheiding tusschen rechtspraak en wetgeving ¹⁾.

Als voorzitter fungeerde de drost, wiens waardigheid gesproten is uit die van den advocatus, den vertegenwoordiger van den bisschop van Utrecht als graaf van Drente. Die advocatus was gewoonlijk slotvoogd te Coevorden en droeg als zoodanig den naam van castellanus, præfectus of burggravius; ten opzichte van Drente was zijn titel judex. In 1395 verschijnt de titel van ambtman, in 1396 wordt gesproken van drost. Sedert het laatst der 16de eeuw treedt de drost op als vertegenwoordiger van den door Ridderschap en Eigenerfden gekozen stadhouder (behoudens het geschil over de aanstelling van beiden, spruitende uit de vraag of Drente souverain was, van de Staten van Drente met de Staten-Generaal en de Staten van Overijssel ²⁾).

Behalve het voorzitten van de zittingen van den etstoel was de drost verplicht tot het houden driemaal in 't jaar van een „dynck” in ieder dingspel. Ook kon hij op verzoek onder bijzondere omstandigheden in het dingspel een „goe-” of „goerspraecke” houden. Het onderscheid tusschen beide rechtdagen werd gezocht in de

¹⁾ Mr. S. GRATAMA, Bijdrage tot eene rechtsgeschiedenis van Drenthe, bladz. 53—56.

²⁾ A. w. bladz. 22—80.

wijze, waarop de kosten werden bestreden (voor het „dynck” door het dingspel, voor de goorsprake door den drost) ¹⁾. — Aan den drost was opgedragen de uitvoering der vonnissen, waarin hij door verschillende ambtenaren (pander, kapitein-geweldiger enz.) werd bijgestaan ²⁾.

Oorspronkelijk wees de drost zelf voor geval van afwezigheid aan een „assessor” of „des drosten bysitter” ³⁾. Sedert (1542?) werd eerst door den etstoel en later door de Staten naast den drost een verwalter-drost of „luitenant” benoemd ⁴⁾, sedert (....?) een assessor ⁵⁾, om zijne functiën waar te nemen, wanneer hij verhinderd was ⁶⁾.

De etten waren 24 in getal, waarvan telken jare de helft aftrad, van ieder dingspel 2. Hunne opvolgers werden benoemd door den drost en door de overblijvende etten van het dingspel ieder één ⁷⁾.

Als griffier van den etstoel trad op de, oorspronkelijk door den drost benoemde, landschrijver, die in later tijden ambtenaar van 't landschap en door de Staten aangesteld werd ⁸⁾. Hij was tevens secretaris van de Staten en oorspronkelijk ook van de gedeputeerden; terwijl de landschapssecretaris eerst als zijn adjunct optrad doch later het college van Drost en Gedeputeerden ter zijde stond ⁹⁾.

Volgens de landrechten van 1412 en 1614 werden jaarlijks 3 vergaderingen van den etstoel, lottingen, gehouden ¹⁰⁾; bij besluit van Ridderschap en Eigenerfden dd. 3 Maart 1659 werd het getal verplichte lottingen gebracht op 2 ¹¹⁾.

¹⁾ A. w. bladz. 81—85.

²⁾ A. w. bladz. 88.

³⁾ A. w. bladz. 71.

⁴⁾ J. S. MAGNIN, Geschiedkundig Overzicht van de besturen, die elkander in Drenthe hebben opgevolgd tot 1813, III, 1, bladz. 181; JOOSTING, Ordelen bladz. 129.

⁵⁾ A. w., deel III stuk 2 bladz. 195.

⁶⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 37, 71.

⁷⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 56, 57.

⁸⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 56, 71.

⁹⁾ Instructie dd. 1608 voor het college van gedeputeerden van Drente (gedrukt in den Tegenwoordigen Staat van Drenthe, bladz. 224 vlg.) art. 3, j°. Teg. Staat, bladz. 67—71.

¹⁰⁾ Landrecht van Drente dd. 1412 (gedrukt in MR. S. GRATAMA, Drentsche rechtsbronnen, bladz. 22—35) § 2; en Landrecht van Drente dd. 1614 (gedrukt in de Nieuwe bijdragen voor rechtsgel.h. en wetgeving, II, 2, blz. 209 vlg.) §§ 3, 4.

¹¹⁾ Resolutie van Ridderschap en Eigenerfden i. d.

Terwijl over het algemeen „alle zaken voor den lagere rechter „konden worden aangebracht, behandeld en afgedaan” ¹⁾, mocht „deze geen vonnis vellen in zaken, waarin alleen de etstoel wijzen „mag, of waarin deze reeds eene beslissing genomen heeft” ²⁾. Partijen konden zich ook onmiddellijk tot den etstoel wenden; dan was inmenging van lagere gerechten uitgesloten ³⁾. „De „etstoel was het hoogste rechtscollege in Drenthe, waarvoor zelfs „de drost ter verantwoording kan worden geroepen. Hij alleen „velde definitieve vonnissen, terwijl de uitspraken der lagere „gerechten altijd nog aan de beslissing der etten konden worden „onderworpen” ⁴⁾.

Het was partijen niet geoorloofd van een vonnis van drost en etten in beroep te komen, maar dezen konden zelve de beslissing uitlokken van een persoon of een college, aan wier gezag zij zich wilden onderwerpen (den bisschop als landsheer ⁵⁾). Tegenover kanselier en raden van Overijssel, Drente en Lingen waren zij echter machteloos ⁶⁾.

Wel schijnt reeds in de 15de eeuw revisie te zijn toegelaten ⁷⁾, welke dan evenals later plaats gevonden zal hebben, nadat de nieuwe etten zitting hadden genomen ⁸⁾.

In lijfstraffelijke zaken werd gevonnisd door den drost na ingenomen advies van geconvoceerde etten (een uit ieder der 6 dingspelen): de landschrijver trad ook hier als griffier op. Waarschijnlijk was er geen appèl op den etstoel ⁹⁾.

De etstoel vonnistte eerst in appèl van vonnissen van den heer van Ruinen met de bureu ¹⁰⁾; sedert 1654 in revisie ¹¹⁾. Sedert 1795 was Ruinen in het rechterlijke met het overig Drente vereenigd.

In 1791 werden drost en 24 etten vervangen door drossard en raden in den etstoel of in den hove van justitie.

¹⁾ GRATAMA, Bijdrage, bladz. 77, 78.

²⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 77.

³⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 77.

⁴⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 76, 77.

⁵⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 79, 80.

⁶⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 83, 84.

⁷⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 82.

⁸⁾ Landrecht van Drente dd. 1614 (zie noot 10 op bladz. 16) §§ 20, 21.

⁹⁾ GRATAMA, Bijdrage, bladz. 88, 89.

¹⁰⁾ GRATAMA, a. w. bladz. 89, 90; MAGNIN, a. w. III 2 bladz. 261.

¹¹⁾ MAGNIN, a. w. III 2 bladz. 260—262.

1. „Anstellinge van dHr. VAN DER WOUDE als verwalter-
„assessor. 27 Nov^{br}. 1753". — Afschrift van het bij drost en
24 etten verhandelde naar aanleiding van het geïnserieerd besluit
van prinses ANNA, waarbij de gedeputeerde G. H. VAN DER
WOUDE wordt aangewezen om gedurende de ongesteldheid van
den assessor bij afwezigheid van den drost op te treden. 1753

1 omslag.

2. Acte van garant, waarbij drost en 24 etten elkander vrij-
waren voor alle schade en onheil, dat hun mocht overkomen,
omdat zij „tegenwoerdich den ettstoel bekleeden ende die justitie
„bedienen volgende onse beroepinge". 1597.

1 stuk.

NB. Zie regest N°. 6.

NB. Afkomstig uit 't Staten-archief. Het stuk is onderteekend,
niet alleen door den drost en de 24 etten, voorzoover dezen
konden schrijven, maar ook door den landschrijver HEYMBICH VAN
ROSSUM. Het is gedrukt bij J. S. Magnin, Geschiedk. Overzicht
III, 2, bladz. 93, 94.

3. Brief van den stadhouder graaf WILLEM LODEWIJK aan drost
en 24 etten, houdende toezending en aanbeveling van het verzoek
om schadevergoeding van GEORG SCHWARTS, vroeger op de Schelf-
horst wonende, die zich beklagt over schade aan zijne goede-
ren, door plundering van zijn huis als anderszins, en kwellingen
aan zijn lichaam toegebracht, terwijl hij de belangen waarnam
der naburige kerspelen. 1600.

1 stuk.

NB. Het verzoek ontbreekt.

4. „Overkompst des drosten mitten XXIII etten van de
„executie der sententiën." — Overeenkomst tusschen den drost en
de 24 etten, bepalende:

a. dat wie een „oordeel wint" op het volgend lotting zijn
volledig bewijs moet inleveren, opdat dan uitspraak worde gedaan;

b. dat, wanneer drost of 24 etten een eindvonnis hebben uit-
gesproken en geene exceptie dit belet, de drost tot uitvoering
van het vonnis zal overgaan en niet nogmaals in dezelfde zaak
vonnis zal worden gewezen. 1547

1 charter.

NB. Zie regest N°. 3.

NB. Uit de verzameling Keyser, aangekocht in 1861; met potlood gemerkt „9. 8”.

5. Besluit van drost en 24 etten, dat zij, die in zake panding of pandkeering begeeren gehoord te worden, zulks op den eersten dag van het lotting 's morgens voor 9 uur zullen moeten opgeven, 4 Juli 1758. Met achtergeschreven verklaringen van 18 schulten, dat het stuk aan hen is vertoond, Maart/April 1759.

1 stuk.

6. Publicatiën uitgegaan van den assessor en de geconvoceerde etten, den drost met advies dier etten en drost en 24 etten. 1681, 1692, 1718.

1 omslag.

7. Minuten (en grossen) der crimineele sententiën, gewezen door den drost van 't landschap Drente en de heerlijkheid Coevorden, na ingenomen advies van geconvoceerde etten. 1649—1748.

1 portefeuille.

NB. Aanwezig zijn de sententiën dd. 14 Mei 1649; 15 Aug. 1657; 18 Nov. 1678—1683 Nov. 2; 14 Maart 1693; 11 Maart, 12 Juni 1694; 29 October, 17 Nov. 1695; 7 en 9 Maart, 18 Juni, 3 Aug., 22 Dec 1696; 13 Maart, 8 April, 2 Juni, 29 Nov. 1698; 10 Febr., 12 Mei 1699; 2 Juli, 27 Nov. 1700; 29 April, 24 Mei, 4 Juni 1701; 28 April 1702; 25, 26 Januari 1703; 15 Maart 1704; 7 Februari 1708; 14 Januari 1709; 20 Febr., 11 Juli 1711; 20, 22 April 1713; 9 Febr., 9 April, 22 Sept., 28 Nov., 19 Dec. 1714; 16 Oct. 1715; 20, 21 Mei, 29 Oct. 1716; 18 Febr. 1717; 31 Mei 1731; 1 Mei 1733; 6 Juni 1734; 9 Mei, 26 Juli, 23 Aug., 20 Sept., 29 Nov. 1735; 22 Febr. 1736; 7 Febr. 1740; 19 Oct., 10 Dec. 1742; 19 Nov., 7 Dec. 1743; 24 Nov. 1744; 22 Juni 1745; 29 Sept. 1746; 16 April 1748.

De sententiën over 1678—1735 zijn gedeeltelijk geregistreerd in het register vermeld onder N°. 8. Hierbij een door den drost ondertekend besluit d. d. 25 Juli 1726 der „criminele „vergaaderinge” (nl. der geconvoceerde etten), over WOLTER PIETERS, WOLTER VAN NES en JAN HARMS; met een daarbij ingekomen schrijven van den drost aan de geconvoceerde etten. De vonnissen, door den drost gewezen overeenkomstig besluit dier

vergadering, zijn geregistreerd in het zooeven vermelde register.

Achter in de portefeuille ligt een afdruk van het op 27 Januari 1781 tegen ANTON LINK gewezen vonnis wegens moord op JOHANNES LEDEBOER, s. s. min. cand. en beroepen predikant te Hornhuizen en Kloosterburen.

8. Register der crimineele sententiën, gewezen door den drost van 't landschap Drente en de heerlijkheid Coevorden, na ingenomen advies van geconvoceerde etten. 18 November 1678—1735 November 29; 13 November 1750—1790 October 26. Voorzien van alphabetische indices op de voornamen der betrokken personen.

3 deelen.

NB. Het eerste deel, afgeschreven waarschijnlijk \pm 1770, sluit niet aan bij het tweede; doch de serie is reeds in het laatst der 18de eeuw genummerd 1—3. Misschien is men dus met de registratie der crimineele vonnissen niet begonnen vóór 1750.

9. Informatiën en andere stukken betreffende feiten in Drente gepleegd, onderworpen aan de kennisname van den rechter der crimineele justitie. 1630—1791.

588 dossiers (ged. genummerd).

NB. Een lijst der stukken, in 1799 bij de opheffing van den etstoel (hof van justitie) naar Kampen getransporteerd, is aanwezig (zie N°. 74). De inhoud der portefeuilles komt daarmede echter niet geheel overeen; een afschrift dier lijst, vermeerderd met wat bovendien aanwezig is, bevindt zich in de eerste portefeuille. De informatiën, genomen door den drost en den landschrijver omtrent de woelingen in Drente tusschen patriotten en prinsgezinden (1785—1789), zijn te vinden in N°. 548**** van den concept-inventaris der dossiers van het Staten-archief.

10. Rondschrjven van den assessor aan de 6 geconvoceerde etten, voorstellende, onder toezending van een brief van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande, ontslag van een in het Groningsche tuchthuis geconfineerde. Met opgeschreven meening der etten. 1715.

1 omslag.

11. Concepten van het verhandelde op de lottingen (meest ordelen gewezen door drost en 24 etten) dd. 20 Augustus 1599, 12 April 1602, 27 Augustus 1604.

1 omslag.

NB. Deze stukken zijn van de hand van den landschrijver HEYMRICH VAN ROSSUM. Hun inhoud is in mijne uitgave der ordelen 1518—1604 gedrukt op bladz. 402—411 (de redactie der concepten is soms echter uitvoeriger), 444—451 (doch met lijstje der etten, aan 't begin en een eedsformulier voor de etten), 465—474. Een stuk der laatste serie draagt tot dorsaal opschrift, gegeven door Caspar Monter: „Minuten van de lantschryver HEYMRICH „VAN ROSSUM, daarvan het prothocol hiervoren geet”. Zie dat protocol in het volgend nummer.

12. Protocol van het verhandelde op de lottingen (meest ordelen, gewezen door drost en 24 etten). 1518—1604.

14 deelen.

NB. Afkomstig uit 't Staten-archief. Uitgegeven in de werken der Vereeniging tot uitgave van oude vaderlandsche rechtsbronnen, 1^e reeks N°. 16.

Ontbreken de jaren 1522, 1524, 1528, 1532—1541, 1556, 1561—1595; terwijl van andere jaren niet alle vonnissen tot ons schijnen te zijn gekomen.

In het deel over 1542 is ter plaatse gelegd eene onder de losse stukken gevonden verbeterde redactie van het vonnis dd. 1542, afgedrukt in de Ordelen uitgave Joosting bladz. 115 (fol. 10c), dat in het H.S. was doorgehaald.

In het deel over 1549 (Ordelen uitgave Joosting bladz. 215 volg.) is voorin gelegd de onder de losse stukken gevonden titel voor het deeltje, waarop nog eenige aantekeningen. Fol. 1a, dat ook slechts een half blad groot is, heeft misschien met dien titel één blad gevormd en behoort dan aan het slot van het deeltje.

13. Minuten van het verhandelde op de lottingen 20 Juni 1713—1720 November 26; het zomerlotting van 1721; de lottingen van 1722; het winterlotting van 1723; het winterlotting van 1735; het zomerlotting van 1738; het winterlotting van 1739; de lottingen van 1741 en het zomerlotting van 1743.

5 portefeuilles.

NB. Ontbreekt de minute van het verhandelde op het winterlotting van 1714. De minuten over 1721—1743 zijn afkomstig

uit het Staten-Archief (Inv. Magnin 22 f, fol. 104 en 104 a).

Van de minuten van het winterlotting van 1735, waarbij eene nota met aanteekening van betaalde gerechtskosten, ontbreekt het geregistreerde fol. 247—254, 256—256 verso.

14. Register van het verhandelde op de lottingen (meest ordelen gewezen door drost en 24 etten) over 15 Maart 1609—1791 Juli 13; — en van het verhandelde op de goorspraken over 13 Maart 1609—1612 Februari 13. — Meerendeels voorzien van alphabetische indices op de voornamen der betrokken personen (meestal de eischers).

66 deelen.

NB. Het verhandelde op de goorspraken is te vinden: over 13 Maart 1609—1610 Februari 28 in deel I (over 15 Maart 1609—1610 April 20) op fol. 2—17, 34—45, 63—80 verso; — over 4 Aug. 1610—1612 Februari 13 in deel II (over dienzelfden tijd) op bladz. 1—29, 66—86, 125, 129—132, 143—147, 192—220.

Alphabetische indices vindt men in deelen: III (1612—1615), VII—XIX (1626—1664), XXI—LXVI (1667—1791). Deel LXVI draagt het opschrift: „Laatste van drost en 24 etten”.

Zie voor de overige protocollen van het verhandelde op de goorspraken en de stukken aldaar behandeld het archief van den landschrijver.

15. „Vele en verscheid[en] advisen van rechtsgeleerde” in zaken onderworpen aan de jurisdictie van den etstoel. 1631, 1634, 1644, 1652, 1664, 1702, 1725, 1732, 1735—1737, 1739, 1751, 1768, 1781.

1 portefeuille.

NB. Gedeeltelijk uit 't Staten-archief.

16. Stukken betreffende op de lottingen verhandelde zaken. 1635—1790.

6 portefeuilles.

NB. Zie regesten Nos. 1, 2, 7, 8, 9.

NB. Gedeeltelijk uit 't Staten-archief. Hierin ook: rotæ generales” met aanteekening omtrent de betaling van het (ordelgeld), en minuteele notulen van het verhandelde bij gecommitteerden van den etstoel dd. 1647.

17. Stukken behorende tot eene procedure in revisie voor drost en 24 etten van MARGARETA VISSCHEERS weduwe Gosen

MENSEN tegen de erfgenamen van den drost **HINDRICK DE Vos**. 1601.

1 omslag.

NB. Zie regesten Nos. 4 en 5.

NB. Drie dezer stukken zijn gemerkt B., C., D.

Op het lotting dd. 20 April 1601 werd der weduwe van **GOESSEN PETER MENS** haar eisch in dezen ontzegd.

18. Uitspraken van gecommiteerden van den etstoel in zaken, bij dat college aangebracht (waarvan enkele in minute). 1737, 1743, 1744, 1753, 1762—1767, 1769—1773, 1779—1784, 1786—1788, 1791.

1 portefeuille.

NB. Gedeeltelijk uit 't Staten-archief. Bij de minuten beschreven onder No. 13 vindt men soortgelijke uitspraken.

In 1759 werden de minuten bewaard bij de processtukken (zie No. 16 los blad d. d. 1759), en deze uitspraken afzonderlijk gehouden; die minuten zijn echter verloren.

19. Stukken afkomstig van gecommiteerden van den etstoel tot vaststelling der waardeelen en het aantal der gerechtigden in de marke van Yde, en de scheiding dier marke. 1664—1668. Met retroacta d. d. 1637.

1 bundel.

NB. Waarschijnlijk uit 't Staten-archief.

20. „Memorie wegens de doorgraevinge tot Meppel gedaen den „23 en 24 Februari 1687.” — Verbaal van het verhandelde bij de commissie uit den etstoel, benoemd den 16 November 1686, tot het omslaan der kosten van eene doorgraving bij Meppel en het overbruggen daarvan. 1687.

1 stuk.

NB. Waarschijnlijk uit 't Staten-archief. De commissie heeft de zaak niet opgelost. Op het lotting van 7 Juni 1687 was zij weder aanhangig.

21. „Inventaris van 's landtschaps papijren bij wijlen den heer „landtschrijver **SCHICKHART** bevonden den 29 Octobris 1664.” — Afschrift van de inventarissen der landschapspapieren bevonden ten sterfhuize van den landschrijver **JACOB SCHICKHART**, opgemaakt in 1664. (3de kwart der 17de eeuw).

1 stuk

NB. Het stuk is afgeschreven door den landschapsklerk C. Monter naar 't oorspronkelijk stuk, door den landschapssecretaris J. Struuck voor Drost en Gedeputeerden opgemaakt (Conc.-Inv. Dossiers N°. 626 ****). Ook inventarissen dd. 1729 en 1795 van soortgelijke stukken als in den tekst beschreven vindt men in het Staten-archief.

22. „Lottingsententien, die afgeschreven dog niet geligt zijn.”
1714, 1732, 1738, 1739, 1743, 1744, 1751, 1753, 1754, 1756,
1757, 1759, 1760, 1762, 1764, 1766, 1790.

1 portefeuille.

II. Archief van Drossard en Raden in den Etstoel.

(IN DEN HOVE VAN JUSTITIE).

1791—1799.

NB. ¹⁾ In het laatst der 18de eeuw bestonden er verschillende misbruiken, welke het vertrouwen op eene goede rechtspraak moesten schokken. Gelijke oorzaken, als thans belemmerend werken op het aanbrengen van noodige verbeteringen, deden zich ook toen gelden. Toch werd eindelijk op 22 Maart 1789 door Ridderschap en Eigenerden eene commissie benoemd om het landrecht te herzien. Aan dezelfde commissie werd opgedragen, de gebreken, in het rechtswezen ingeslopen, na te gaan en omtrent de wegneming daarvan te dienen van advies. Op den landdag dd. 22 Maart 1791 kwam een uitvoerig rapport in, waarbij was gevoegd eene ordonnantie en eene instructie voor den etstoel. Na met eenige wijziging bekrachtigd te zijn door de Staten, hechtte ook de Stadhouder zijne goedkeuring daaraan bij schrijven van 24 September 1791.

Ook van het nieuwe rechtscollege zou de drost voorzitter zijn, terwijl wederom een landschrijver als griffier zou fungeeren. Doch het ledental werd beperkt tot 8, voor wier geschiktheid eenige waarborgen werden geëischt. De eerste maal zou de Stadhouder vrijelijk de leden benoemen, later uit een drietal opge maakt door Drost en Gedeputeerden en den etstoel te zamen. De naam „lottingen” bleef voor de vergaderingen gehandhaafd, doch het aantal werd tot 2 per jaar beperkt.

De strafzaken zouden niet meer behandeld worden voor drost en geconvoceerde etten, maar voor het geheele hof, waarvan minstens 5 leden tegenwoordig moesten zijn, zou een vonnis kunnen worden geveld.

¹⁾ Zie hiervoor het in den tekst genoemd rapport en de andere stukken ter zake gedrukt in den Teg. Staat van Drenthe, bladz. 180—215.

De revisie in burgerlijke zaken werd nader geregeld; zij zou plaats vinden ten overstaan van 3 raden en 3 Drentsche rechtsgeleerden, aan te wijzen door de Staten of door Drost en Gedeputeerden.

De afwikkeling der zaken hield aan tot 11 Januari 1800.

Uit de in 't rapport gegeven toelichting blijkt, dat men minder eene toekenning van andere bevoegdheden beoogde, dan wel eene regeling, die meer waarborgen zou geven voor eene goede rechtspraak.

23. „Ordonnantie en instructie voor den etstoel der landschap „Drenthe.” 1791.

1 deeltje (gedrukt).

24. Aanteekening van het verhandelde ter buitengewone vergadering van drossard en raden op 30 Augustus 179[8], waarin geïnseerd is de eed voor den nieuwen landschrijver Mr. C. POTHOFF, geteekend door dien ambtenaar 1798.

1 stuk.

25. „Lotting of prothocol van missives en secrete handelingen.” — Register der secrete resolutiën van en der brieven ingekomen bij en uitgegaan van drossard en raden. Met inhoudsopgave. 12 October 1791—1794 November 22.

1 deel.

NB. Voorin is geschreven een uittreksel van het verhandelde op het lotting, aangevangen op 26 Juni 1792, dd. 10 Juli 1792 (niet geregistreerd in het lottingsregister hierachter vermeld onder N°. 34) ter aanwijzing van het doel van dit register:

„Is op voorstel van den heere drossard goedgevonden en „geresolveert, dat er inkomstig een prothocol van missiven en „verdere secrete handelingen van den hove, afgezondert van 't „prothocol der gepronuntieerde sententiën en vordere publicque „acten, door den landschrijver zal worden aangelegt en gehouden; „waarin ter meerdere concatenatie van zaken mede zal worden „geregistreert al 't geen bij absentie der vergaderinge voorval- „lende door den heere drossard nodig zal worden geoordeelt; „zullende van dit secreet prothocol aan niemand dan met goed- „vinden en expres consent van den hove visie veelmin copie mogen „worden verleent”.

26. Register der „Resolutiën van de raden in den etstoel van „verschillenden aard”. April 1798—1800 Januari 11.

1 deel.

27. Brieven en stukken ingekomen bij drossard en raden. 24 April 1798—1799 December 14.

1 portefeuille.

NB. Deze brieven zijn geregistreerd in het register genoemd onder N°. 28.

Bovendien zijn aanwezig:

1. een brief dd. 17 September 1798 van den raad van administratie en discipline van de gewapende burgermacht te Meppel aan Mr. J. C. van RosSEN, president in het justitieele, die niet geregistreerd is, doch volgens de chronologische orde geregistreerd behoorde te zijn op de (onbeschreven) folio 8 verso en 9 van het register genoemd onder N°. 28;

2. een brief dd. 14 December 1799 N°. 39 van den agent van justitie aan den president in het justitieele in Drente, betreffende de arrestatie van een verdacht persoon.

Niet aanwezig zijn:

1. een brief dd. 30 October 1798 van het I. A. B. aan de Raden i/d etstoel, geregistreerd in N°. 28 op fol. 26;

2. 2 bijlagen tot een brief dd. 17 Augustus 1799 van de Raden in den hove van justitie van Stad en Lande a/d Raden in den etstoel, bestaande in:

a. afschrift v/e brief dd. 12 Augustus 1799 v/d schulte van Norch aan het Hof van justitie v. Stad en Lande, en

b. afschrift v/e brief dd. 8 Augustus 1799 v. h. H. v. j. v. S. en L. aan den schulte van Norch, geregistreerd in N°. 28 op fol. 89 vs.—90 vs.

3. de brieven en stukken over 1 November — 28 December 1799, geregistreerd in N°. 28 op fol. 104—110.

28. Register van brieven en stukken (d. d. 24 April 1798—1799 December 28) ingekomen bij en (d. d. 14 April 1798—1799 November 19) uitgegaan van drossard en raden.

1 deel.

NB. De ingekomen brieven zijn achter elkander voorin geregistreerd, terwijl voor de uitgegane het boek in het midden werd begonnen en ook deze achter elkander volgen.

29. Publicatiën, notificatiën en aanschrijvingen, uitgegaan van drossard en raden. 20 October 1798—1799 Maart 9.

1 omslag.

30. Minuten van (2) crimineele sententiën, gewezen door drossard en raden op 18 Juli (het lotting van 24 Juni) 1794 en 23 Mei 1796.

1 omslag.

NB. De sententiën zijn geregistreerd resp. op fol. 68 verso — 69 en 82 verso — 84 in het register genoemd onder N°. 31.

Hierbij een „Formulier van eed voor de richters en minister”, dat zij aan ADRIANUS PAAPE „onpartydige justitie (zullen) doen „wedervaren” (1795).

Het vonnis in zake A. PAAPE dd. 14 Maart 1795 is geregistreerd in het register van crimineele sententiën genoemd onder N°. 31 op fol. 69 verso — 70.

31. „Criminele sententiën. N°. 4. 1791—1799”. — Register der crimineele sententiën gewezen door drossard en raden. Voorzien van een alphabetischen index op de voornamen der betrokken personen. 12 October 1791—1800 Januari 11.

1 deel.

NB. Van 11 Januari 1800 is slechts 1 vonnis aanwezig, het daaraan voorafgaand is van 4 Maart (lees Mei ?) 1799, „voorgelezen den „15 May 1799.”

32. Informatiën en andere stukken betreffende feiten in Drente gepleegd, onderworpen aan de kennisname van den rechter der crimineele justitie. 1791—1799.

118 dossiers (ged. genummerd).

NB. Zie de noot bij N°. 9. De daar genoemde lijst dd. 1799 bevat ook de hier omschreven stukken. Een afschrift dier lijst, vermeerderd met wat bovendien aanwezig is, bevindt zich in de eerste portefeuille.

33. Minuten van het verhandelde in niet-crimineele zaken op de lottingen van drossard en raden op 5 Maart en 18 Juli 1792, op de lottingen van 18—24 November 1794 en van Nov.—December 1796 (fragment), en op 11 Januari en 27 Februari 1798.

1 portefeuille.

NB. Ook is aanwezig de aanhef der minute van het verhandelde op 't lotting van Juni 1796, alleen vermeldende den tekst der leerrede, waarmede de predikant het lotting inwijdde; — en verder eene „Rota generalis” van het lotting van November 1791 met aanteekening omtrent de betaling der gerechtelijke jura.

34. Register van het verhandelde in niet-crimineele zaken op de lottingen van drossard en raden, en bij gecommiteerden adhoc van hunnentwegen. Voorzien van alphabetische indices op de voornamen der eischers. 22 November 1791—1799 November 1.

6 deelen.

35. Gravamina en salvatiën in civiele zaken in revisie behandeld voor den etstoel, bij dat college ingeleverd en behandeld op de lottingen van Juni en November 1797; en twee stukken overgelegd op het lotting van November 1798.

1 omslag.

36. Twee kasboeken van den advocaat Mr. H. J. CARSTEN, met posten resp. over 1757—1789 en 1764—1788; na zijn dood (Mei 1789) gebruikt door (zijn zoon?) den advocaat Mr. H. C. CARSTEN tot in 1799.

2 deelen.

NB. Deze boeken zijn misschien afkomstig van den landschrijver Mr. C. E. CARSTEN.

Zooals uit sommige posten blijkt, bezat Mr. H. J. CARSTEN verschillende kasboeken (waarnaar verwezen wordt): R, S, T 1°, waarbij natuurlijk een T 2° behoord heeft. Volgens eene vergelijking der posten dezer beide boeken is dat in langwerpig folio S betiteld geweest: in het folioboek wordt op bladz. 502 verwezen naar S p. 67 en op bladz. 523 naar S p. 141 en 142, wat wijst op het langwerpig folioboek. Behalve deze posten, die uit S vervolgd werden in het andere boek, is dit ook het geval met de post op folio 69 in S en blz. 542 in het andere boek, dat dus jonger is dan S en daarom vermoedelijk T 2° zal zijn; immers in beide boeken zijn verwijzingingen naar R, waarmede geen van beide boeken bedoeld is, terwijl het als T 2° genoemde begint met bladz. 401, waaraan dus een ander boek moet voorafgaan (T 1°, genoemd op bladz. 409 van het folioboek).

III. Stukken behorende tot het archief van het Gerechtshof der Bataafsche Republiek in het Departement van den Ouden IJsel

voorzoover zij in 1802 zijn overgenomen door den secretaris van den (toen herstelden) etstoel van Drente, als uitsluitend betrekking hebbende op Drentsche zaken.

1799—1802.

NB. De staatsregeling van 1798 verdeelde in art. 3 het grondgebied der Bataafsche Republiek in 8 departementen en schreef in art. 279 voor, dat in elk dier departementen zou bestaan een departementaal gerechtshof, ter behandeling zoowel van crimineele als van civiele zaken. Met Overijssel zou Drente ressorteeren onder het gerechtshof van den Ouden IJsel. In aansluiting daaraan werd het college van den drossard en raden in den hove (de etstoel) in 1799 geschorst ¹⁾. De functie van landschrijver bleef echter bestaan; bij besluit dd. 1 Juli 1798 van het Intermediair Uitvoerend Bewind was Mr. C. Pornhoff tot die betrekking geroepen (brief dd. 8 Augustus 1798 van den agent van justitie aan den president in 't justitieele van het Intermediair Administratief Bestuur van Drente).

Niettegenstaande in 1801 bepaald werd, dat „het landschap „Drenthe vereenigd (zou) blijven met het voormalig gewest Overijssel” tot één departement en dat „de gerechtshoven der voormalige „gewesten derzelver plaats hebbende jurisdictiën (zouden) behouden” (Staatsregeling 1801 artt. 21 en 81), heeft toch in 1802 Drente weder een eigen hof gekregen. Het nieuwe hof ontving toen alle stukken betreffende Drentsche zaken, ingekomen bij of behandeld

¹⁾ Het heeft echter nog enkele loopende zaken afgedaan in 1800.

voor het departementaal gerechtshof en afschrift van de uitgegane stukken en besluiten.

37. „Copie van 's hoves civile resolutiën, Drentsche zaken „specterende. 2 deelen.” — „Copia der civile resolutiën van het „gerechtshof der Bataafsche Republicq in het departement van „den Ouden Yssel, voor zoverre dezelve betrekkelijk zijn tot de „landschap Drenthe.” Met chronologischen index op de zaken en alphabetischen index op de namen der betrokken personen. 31 October 1799—1802 November 22.

2 deelen.

NB. Het eerste deel is voor afschrift gewaarmerkt door den fungeerend griffier bij het gerechtshof F. H. RAEBER.

38. „Momberschaps-lijsten van Drenthe.” — Opgaven van minderjarigen en daarover aangestelde en beëdigde voogden over 1797—1802, bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJssel ingezonden door de schulten van Drente. 1799—1802.

1 portefeuille.

NB. De opgaven werden ingezonden naar aanleiding der publicatie van Gecommitteerde Representanten van Drente dd. 21 November 1796 en overeenkomstig aanschrijvingen van het hof dd. 23 September 1800 en 30 September 1801.

De meeste lijsten loopen over 1799—1801, slechts enkele opgaven over 1797, 1798 en 1802 zijn aanwezig.

39. „Copia van 's hoves criminele resolutiën, Drentsche zaken „specterende. 5 deelen.” — „Copia der crimineele resolutiën van „het gerechtshof der Bataafsche Republicq in het departement „van den Ouden Yssel, voor zoverre dezelve betrekkelijk zijn „tot de landschap Drenthe.” Met chronologischen index op de zaken en alphabetischen index op de namen der beklaagden. 10 October 1799—1802 November 15.

5 deelen.

NB. De registers zijn voor afschrift gewaarmerkt door den fungeerend griffier van het gerechtshof F. H. RAEBER; het 5de deel, dat oorspronkelijk eindigde 27 October 1802 en toen gewaarmerkt werd, is verder vervolgd over 27 October—15 November 1802, waarna dit laatste gedeelte gewaarmerkt werd door den fungeerend griffier JAC. TIEBOEL.

In deze resolutiën vindt men de besluiten in crimineele zaken en de niet veroordeelende sententiën.

40. „Originele voordragten van den procureur-generaal en rapporten, specterende criminele zaken.” — „Originele voordragten van den procureur-generaal en rapporten behorende bij de criminele resolutiën tot Drenthe specterende,” ingediend bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJsel. 14 October 1799—1802 October 26.

2 portefeuilles.

NB. De rapporten zijn opgesteld door gecommiteerden adhoc uit het hof.

41. Brieven van het rijksbestuur (den agent van justitie, het staatsbewind en den raad van oorlog der Bataafsche Republiek), ingekomen bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJsel, betreffende Drentsche zaken. 8 Februari 1800—1802 Juli 15.

1 omslag.

42. Brieven van departementale besturen en gerechtshoven, ingekomen bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJsel, betreffende Drentsche zaken. 22 Februari 1800—1802 October 12.

1 omslag.

43. Brieven van verschillende steden, ambtenaren en collegiën, ingekomen bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJsel, betreffende Drentsche zaken. 25 November 1799—1802 October 23.

1 omslag.

44. „Missives en berigten van den præsident en landschrijver „van Drenthe” aan het gerechtshof der Bataafsche Republiek in het departement van den Ouden IJsel. 17 October 1799—1802 October 22.

1 portefeuille.

NB. Hierbij :

1. een verzoekschrift met begeleidend schrijven dd. 16 Februari 1800 van „eenige stemgeregtigde burgers van Meppel” aan het gerechtshof, om continuatie van den landschrijver Mr. C. Pothoff in zijn ambt, waar de etstoel „bij decreet van het Vertegen-

„woordigent Lichaam des Bataafschen Volks is vernietigd”
 (bij besluit dd. 25 Februari d. a. v. willigde het gerechtshof dit in);
 2. een schrijven dd. 6 Maart 1800 van den kapitein-geweldiger
 te Assen H. A. GROSMAN.

45. „Requesten en berigten van particulieren in Drentsche „zaaken,” ingekomen bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJsel. 30 April 1800—1802 Augustus 20.

1 portefeuille.

46. „Copia van 's hoves uitgaande brieven, Drente specterende.” — „Copia uitgaande brieven.” — Register der brieven, uitgegaan van het gerechtshof der Bataafsche Republiek in het departement van den Ouden IJsel, met betrekking tot Drentsche zaken. 3 October 1799—1802 October 29.

1 deel.

NB. Dit register is voor afschrift gewaarmerkt door den fungeerend griffier van het gerechtshof F. H. RAEBER.

47. Minuten der beschikkingen door het departementaal gerechtshof van den Ouden IJsel genomen op requesten, door personen uit Drente ingezonden of betreffende zaken in Drente voorgevallen; met vermelding van den inhoud dier requesten. 14 December 1801—1802 Mei 3.

1 omslag.

NB. De minuten der beschikkingen over 18 September 1800—1801 November 18, ook geregistreerd in N°. 48, ontbreken.

48. „Register der appointementen op requesten over 't voormalig gewest Drenthe.” — Register der beschikkingen door het departementaal gerechtshof van den Ouden Ysel genomen op requesten, door personen uit Drente ingezonden of betreffende zaken in Drente voorgevallen; met vermelding van den inhoud dier requesten. 18 September 1800—1802 Mei 3.

1 deel.

49. Stukken betreffende de Drentsche crimineele zaken, waarin door het departementaal gerechtshof van den Ouden Ysel veroordeelende sententiën zijn gewezen; met de minuten dier sententiën. 18 November 1799—1802 October 28.

21 dossiers.

NB. De zaken en de daarin gewezen sententiën ontvingen een nummer naar de volgorde, waarin zij in het uittreksel uit het register der crimineele sententiën (N°. 50) zijn geregistreerd. Aanwezig zijn de stukken en de minuten betreffende de zaken N°s. 1—4, 6—9, 12—25.

50. „Copia der criminele sententien, Drente specterende.” — „Copia criminele sententien.” — Uittreksel, voor zoover betreft gedetineerden uit Drente, van het register der veroordeelende crimineele sententiën, gewezen door het departementaal gerechtshof van den Ouden Ysel. 18 November 1799—1802 October 28.
1 deel.

NB. Dit uittreksel is voor afschrift gewaarmerkt door den fungerend griffier van 't gerechtshof F. H. RAEBER.

51. „Copia der criminele rolle, Drentsche gedagvaarden specterende.” — „Copia criminele rolle.” — Uittreksel, voor zoover betreft gedagvaarden uit Drente, uit de crimineele rol voor commissarissen uit het departementaal gerechtshof van den Ouden Ysel met betrekking tot niet verschenen gedaagden. 29 October 1800—1801 Juli 1.

1 deel.

52. „Copia van 't memoriaal der gevangenen. 1799—1802”. — „Memoriaal der gevangenen betrekkelijk de landschap Drenthe”. — Protocol, bevattende aanteekening der personen uit Drente overgebracht in de gevangenis van het departementaal gerechtshof van den Ouden IJssel, volgens opgegeven besluiten; met opgave der omtrent hen door het hof genomen beschikkingen. 1799—1802.

1 deel.

53. „Pleit-notulen van 't hof van justitie te Campen over „de jaaren 1800 en 1801”. — Minuten der vonnissen door het gerechtshof der Bataafsche Republiek in het departement van den Ouden IJssel gewezen in Drentsche niet-crimineele zaken. 12 Juni 1800 — 1802 Mei 3.

2 portefeuilles.

NB. Deze vonnissen zijn geregistreerd in N°. 54. Niet geregistreerd zijn de minuten dd. 3 Mei 1802.

Ontbreken bij de minuten die dd.:

- 25 Juni 1800 (Mr. J. C. VAN ROSSEN ca. J. RIETBERGEN c. s.
te Ruinen) geregistreerd fol. 7;
21 Augustus 1800 (request L. Vos) „ „ 11;
21 Augustus 1800 (contract van een-
kindschap enz.) „ „ 12.
23 September 1800, 10 Maart en 30
Juni 1801 (specificatiën van kosten) „ resp. „ 36, 71vs., 91vs.

Bij de minuten van het lotting dd. November 1801 ligt eene „rota generalis”, bevattende opgave der partijen in de verschillende procedures, gesplitst naar den aard der procedure (panding, contradictie enz.).

54. „Prothocol van civile lottings-zaken over het voormalig „gewest Drenthe, gehouden bij het gerechtshof der Bataafsche „Republicq in het departement van den Ouden IJssel, beginnende met de lotting in dato den 12 Junij 1800, ingevolge „'s hoves notificatie van den 5 Meij 1800 binnen Campen aangevangen.” — Register der vonnissen gewezen in Drentsche niet-crimineele zaken. Voorzien van een index op de voornamen der eischers. 12 Juni 1800—1802 April 8.

1 deel.

55. „Originele voordragten van den procureur-generaal en rapporten, specterende civile zaken.” — „Originele voordragten van „den procureur-generaal en rapporten, behorende bij de *civile* „resolutiën tot Drenthe specterende.” 4 November 1799—1802 Juni 28.

1 portefeuille.

NB. Achterin ligt een gewaarmerkt extract uit de notulen dd. 22 November 1802, van het gerechtshof der Bataafsche republiek in het departement van den Ouden IJssel, inhoudende een rapport over een brief van den landschrijver Mr. C. POTHOFF (betreffende de regeling van den boedel van HENDRIK EVERS); waarbij de brief van POTHOFF dd. 5 November 1802 en de opdracht tot rapport dd. 10 November d. a. v.

56. „Gravamina en salvatiën van de lotting van Juny 1800.” — Beteekende dagvaardingën voor en gravamina en salvatiën in

niet-crimineele zaken, aan het gerechtshof overgegeven op het lotting dd. 12 Juni 1800.

1 portefeuille.

NB. De gravamina en salvatiën zijn in dorso genummerd 1, 3—7, 11, 12.

57. Uitspraken, door gecommiteerden van het departementaal gerechtshof van den Ouden Ysel gewezen tusschen litigeerende partijen uit Drente. 5, 10 September 1801.

1 omslag.

58. „Register van commissoriale uitspraken.” — „Register van „commissoriale uitspraken, welke door 's hoves gecommiteerden „tusschen litigerende partijen in het voormalig gewest Drenthe „worden gegeven ” 5, 10 September 1801.

1 deel.

NB. Dit register is „aangelegd volgens 's hoves resolutie van den „7^{den} September 1801”, „ten einde in eventum, in cas d'appel, des „te beter van diergelijke gewijsden door den commissoriale rechter „gegeven, kan consteren.”

59. „Diverse zaaken, geseponeerde stukken etc., tot Drenthe „specterende”, behandeld door het departementaal gerechtshof van den Ouden IJsel. 1800—1802.

1 portefeuille.

NB. Het doel der verzameling is niet volkomen duidelijk, waar ook hierbij brieven en requesten gevonden worden.

IV. Archief van den Etstoel van Drente.

1802—1811.

NB. Had in 1799 het college van drossard en raden in den hove van Drente plaats moeten maken voor het departementaal gerechtshof van den Ouden IJssel, vrij spoedig werd ingezien het bezwaar, dat eenzelfde college zoude moeten rechtspreken naar zulke afwijkende „landswetten.” Daarom besloot het departementaal bestuur van Overijssel (op 21 Juni 1802 in de plaats getreden van het gelijknamig bestuur van den Ouden IJssel) dit bezwaar te ondervangen door het scheppen van „een departementaal hof van justitie in Overijssel, zitting houdende te Deventer, en een etstoel in Drenthe, residerende te Assen.” Bij publicatie dd. 22 November 1802 werd de installatie van beide colleges aangekondigd op 26 d. a. v. Reeds op 9 September 1802 had genoemd departementaal bestuur voor den etstoel eene instructie vastgesteld.

De etstoel zou bestaan uit 1 president, 6 raden, 1 procureur-generaal en 1 secretaris. Volgens art. 3 der instructie bleef aan den etstoel opgedragen „de administratie van alle civile en crimineele zaken in het voormalig landschap Drenthe (stad en heerlijkheid Coevorden daaronder begrepen als van ouds) en ter eerster instantie alle actiën, in zaken het voormalig Drenthe betreffende, waarin het departementaal bestuur of de plaatselijke bestuuren aldaar als gedaagdens worden aangesproken; alsmede de judicature van de zogenaamde geprivilegeerde zaken, bevorens door het college van drost en gedeputeerden geëxerceerd geweest, volgens de manier van procederen, daaromtrent gebruikelijk of nader, op voordragt van de etstoel, vast te stellen.”

Revisie zou toegelaten zijn in zeer gewichtige civiele zaken. Wanneer de gevoelens van de leden van den etstoel niet eenstemmig waren, zou hiervan aanteekening gehouden worden in een „secreet register ter kennis des raads.” In revisie zouden 3 leden van het departementaal hof met 2 leden van den etstoel vonnis wijzen.

Geen definitief vonnis zou worden gewezen, tenzij minstens 5 leden tegenwoordig waren.

Bij staking van stemmen wordt de zaak tot de volgende zitting uitgesteld. Staken dan de stemmen weder, dan wordt in crimineele zaken en civiele zaken beneden f500.— „pro reo geconcludeerd”. „In civile zaken van gewigt echter zal in zulken „gevalle door de etstoel.... ter afdoening worden opgeroepen „een der kundigste Drenthsche costumieren en alsdan bij meerderheid geconcludeerd worden.”

„Alle requesten aan de etstoel ingeleverd, alle voorstellen der „leden, alle voordragten van den procureur-generaal en in het „algemeen alle inkomende stukken, wanneer daarop geene onmiddelijke dispositie of afdoening wordt vereischt, worden tot „een voorlopig onderzoek gesteld in handen van een of meer „commissarissen”. Ook de lijfstraffelijke vonnissen zouden „ten „overstaan van commissarissen worden uitgevoerd.”

Eindelijk zou „de etstoel...., voor zoverre de justitie betreft, „acht geven, dat de schultessen en suppoosten in de carspelen „derzelver pligt betragten,” en voor den secretaris en verdere bedienden instructiën maken.

Voor den procureur-generaal stelde het departementaal bestuur tevens eene instructie vast. Hij zou zijn „de hoogste openbare „aanklager in crimineele zaken en als zodanig verplicht alle „mogelijke recherches te doen naar alle misdrijven”. Gaven de informatiën z. i. aanleiding tot een gerechtelijk onderzoek, dan deed hij onder kennisgeving zijner wetenschap schriftelijk verzoek aan den etstoel of commissarissen om ter zake, ten overstaan van de betrokken plaatselijke gerechten of van commissarissen, getuigen te hooren. Werd dit toegestaan, dan gaf de procureur-generaal last tot het getuigenverhoor, waarvan hij de vraagpunten aan de commissarissen mededeelde. Meende hij dan genoegzame bewijzen te hebben verkregen tot het instellen van eene crimineele procedure, dan droeg hij dit aan den etstoel of de commissarissen voor onder overlegging van alle stukken. Werd „decreet van „apprehensie” verleend, dan zorgde de procureur-generaal wederom voor de uitvoering, en gaf den commissarissen wederom de vraagpunten op. Over ontslag van den aangehoudene besloten wederom de commissarissen, op voordracht van den procureur-generaal.

Eigenaardig is art. 17: „De procureur-generaal en commissarissen „zijn gehouden, even zoveel werk te maken om de beschuldigten „te ontlasten en derzelver onschuld te ontdekken en te doen

„blijken, als om dezelve tot confessie of convictie te brengen”.

Na afloop der verhooren diende de procureur-generaal dan zijn eisch en conclusie bij den etstoel in, vergezeld van alle stukken met een inventaris daarvan.

Eindelijk was de procureur-generaal verplicht, aan den etstoel kennis te geven van alle „civiele delicten”, bij den drost aangebracht en door dezen een jaar lang onvervolgd gelaten.

Bij de invoering in 1811 van de Fransche wetgeving in Drente werd de etstoel opgeheven en de rechtspraak ingericht naar Fransch model.

A. Samenstelling van den etstoel, huishoudelijke zaken, inventarissen.

60. „Prothocol van eeden en instructiën, alleen betrekkelijk tot de leeden van den etstoel, dersselver ministers en verdere „geëmployeerdens, aangelegt by de erectie van den etstoel in „dato den 26^e November 1802.” 1802—1811.

1 deel.

NB. De eedsformulieren voor de notarissen, den commies-translateur en de advocaten zijn door die ambtenaren onderteeekend.

61. „Diverse instructiën voor regtelijke ambtenaren.”

a. Instructiën voor den secretaris bij den etstoel dd. 26 Nov. 1802 en 20 Januari 1806. 1802, 1806.

1 dossier.

NB. Van de instructie dd. 1806 is aanwezig een gewaarmerkt exemplaar en een afschrift.

b. Minute der instructie voor den klerk bij den etstoel. 1802.
1 stuk.

c. Stukken betreffende de werkzaamheden ter secretarie. (1802?).
1 omslag.

NB. Deze stukken bestaan uit een voorstel van D. VAN DER WILCK, dat de secretaris indices vervaardige op „alle onze prothocollen”; opgave der voor verschillende verrichtingen te heffen gelden; formulieren (ook van elders) en aantekeningen.

d. Minute der instructie voor den deurwaarder bij den etstoel. 1802.

1 stuk.

e. Minute der „instructie voor de boodens van den etstoel.” 1802.
1 stuk.

f. Concepten der instructiën voor den kapitein-geweldiger, zijn substituut en verdere suppoosten en voor den cipier. 1802.

1 dossier.

NB. Deze instructiën zijn ontworpen door den procureur-generaal ingevolge bijgevoegde opdracht van en met begeleidend schrijven toegezonden aan den etstoel.

De concepten zijn voorzien van wijzigingen van de hand van den secretaris van den etstoel; voorzoover deze stukken zijn ingekomen bij den procureur-generaal, zijn zij dus met de overige aan den etstoel teruggezonden.

g. Minuten der instructiën voor den kapitein-geweldiger, zijn substituut en verdere suppoosten d.d. 1802 en 1807, en der ampliatiën d.d. 1806 op de instructie van 1802. 1802, 1806, 1807.

1 dossier.

NB. Hierbij een tweetal brieven van den landdrost over de instructie.

h. Minute der instructie voor den cipier bij den etstoel. 1802.

1 stuk.

i. Minute der aanstelling, door den etstoel van Drente, van een scherprechter. 1803.

1 stuk.

j. Ongewaarmekte afschriften van instructiën d.d. 1755 voor de leden en beambten bij het provinciale hof van Stad en Lande. c. 1800.

1 omslag.

62. Instructiën voor den kapitein-geweldiger, zijn substituut en verdere suppoosten, voorzien van opgeschreven of bijgevoegde verklaringen van den president van den etstoel omtrent de eedsaflegging van genoemde ambtenaren op hunne instructie. 1802/3.

1 dossier.

NB. Hierbij een uittreksel uit de besluiten dd. 26 November 1802 van president en raden, waarin opgenomen is een uittreksel uit de besluiten dd. 17 November 1802 van 't departementaal bestuur van Overijssel, regelende de jaarwedden der „bediendens en suppoosten” bij den etstoel van Drente; en een brief dd. 20 Februari 1806 van den kapitein-geweldiger aan president en raden, verzoekende eene acte op zegel van zijne aanstelling, onder mededeeling, dat de bedienden ook geen acten van aanstelling ontvingen en dat zijn tractement f 450 bedraagt.

63. Lijst der sollicitanten naar de vacante plaats van suppoost bij den etstoel; met 2 stukken betreffende sollicitanten. 1806.

1 omslag.

64. Afschrift der instructie voor den cipier, met verklaring der eedsaflegging als zoodanig door JAN ERENST. 1803.

1 omslag.

NB. Het afschrift is gewaarmerkt door MR. P. HOFSTEDÉ De president van den etstoel MR. W. H. ERKENSWIJK, die de verklaring afgaf, noemt JAN ERENST „aangestelde cipier van 's etstoels ge- „vangenissen te Assen”.

65. Uittreksels uit de registers der besluiten van president en raden betreffende de vergaderzaal, de verplichting der leden tot het wonen te Assen en het zegel van den etstoel, 26 Nov. 1802—1803 April 19. 1802/3

1 omslag.

66. „Rakende de besoignes over het reglement van orde voor „den etstoel”. — Stukken afkomstig van de commissie uit den etstoel tot het ontwerpen van een reglement van orde voor den etstoel. 1802.

1 dossier.

NB. Op 29 November 1802 benoemde de etstoel uit zijn midden eene commissie voor bovengenoemd doel, op 7 December bracht deze een ontwerp ter tafel.

67. „Papieren betreffelijk de remarques op de concept reglementen van revisiën en gepriviliseerde zaaken.” — Stukken betreffende de vaststelling door den etstoel, in overleg met de commissie van politie en justitie in Overijsel, van reglementen betreffende de wijze van procederen voor den etstoel in revisie en voor geprivilegieerde zaken. 1803/4.

1 dossier.

68. „Generale Rolle d. 1 Decemb. 1806.” — Rota generalis van het lotting van Dec 1806, met aanwijzing van de rubrieken, waartoe de verschillende zaken behooren. Met lijsten van: onafgedane commissoriale zaken rakende het civiele, requesten commissoriaal gemaakt, onafgedane commissoriale zaken rakende de litigieuse, lijst van commissarissen in crimineele zaken en crimineele zaken commissoriaal gemaakt. 1806.

1 dossier.

69. Minuteele „Declaration van tractementen voor de leeden „van den etstoel, derselver ministers en bediendens” en hunne emolumenten over 26 November 1802—1807 Juni 30, grootendeels met de minuten der begeleidende brieven en met berekeningen en kwijtingen voor de uitbetaling. 1803—1807.

1 portefeuille.

NB. Deze declaratiën zijn door den etstoel ieder kwartaal ingezonden achtereenvolgens bij het departementaal bestuur van Overijssel, het landschapsbestuur van Drente, den minister van justitie en politie van den koning van Holland en den landdrost van Drente.

De eerste declaratie loopt over 26 November 1802—1803 Maart 31. De declaratiën tot 31 December 1806 zijn genummerd 1—16.

Voorin ligt een opgave der tractementen en emolumenten, die door de in den tekst genoemde ambtenaren worden genoten.

70. Kwijtingen voor de presentie-gelden over 1 Juli 1806—1810 December 31, door president en raden in den etstoel ontvangen uit handen van den secretaris bij dat college. 1806—1812.

1 omslag.

NB. Ontbreken de kwijtingen over 1 Juli—31 December 1808.

De uitbetaling der presentiegelden voor 1 Juli 1806 geschiedde op de kwijtingen voor de tractementen vermeld in N°. 69.

71. Minuten der rekening en verantwoording van de administratie, over 26 November 1802—1806 December 31, door den etstoel van de gelden, hem toegestaan voor huishoudelijke uitgaven en crimineele justitiekosten; met minuten der begeleidende brieven. 1803—1807.

1 portefeuille.

NB. Deze verantwoordingen werden door den etstoel ieder kwartaal ingezonden achtereenvolgens bij het departementaal bestuur van Overijssel en het landschapsbestuur van Drente.

De eerste declaratie loopt over 26 Maart 1802—1803 Juni 30.

De stukken zijn genummerd 1—15 N°. 10 is niet de minute doch de „Laatste rekening en verantwoording van den afgetreden „secretaris bij den etstoel Mr. P. Hofstede, wegens de administratie der huishoudelijke kas van dat collegie, aanvang nemende „1mo October 1804 en doorlopende tot en met ultimo Julij 1805”,

met de daarbij behorende bewijsstukken en begeleidend schrijven dd. 14 Augustus 1806 door Mr. P. Hofstede aan president en raden ingezonden. Achteraan liggen de minuten van 2 brieven dd. 1806 van den etstoel aan het landschapsbestuur, verzoekende ordonnantiën van betaling om gedane uitgaven te dekken.

72. Rekeningen en kwijtingen voor president en raden, den procureur-generaal en den klerk, en enkele andere stukken, betreffende de administratie door den etstoel van de gelden, hem toegestaan voor huishoudelijke uitgaven en crimineele justitiekosten. 1802—1808.

1 omslag.

73. „Dubbelden van gequiteerde rekeningen aan het bestuur „toegezonden” — Namens het departementaal bestuur van Overijssel gewaarmerkte afschriften van de rekeningen der huishoudelijke uitgaven en crimineele justitiekosten van den etstoel van Drente, over 26 November 1802—1804 September 30.

1 portefeuille

NB. Deze rekeningen werden door den etstoel ingezonden bij het departementaal bestuur van Overijssel, door dat bestuur goedgekeurd en voor afschrift gewaarmerkt toegezonden aan den etstoel.

74. „Inventaris(sen) van prothocollen, stukken enz. voorhanden „ter secretarie van den etstoel van Drenthe, toen dezelve is „hersteld geworden in den jare 1802 . . . ” 1802

1 deel.

NB. De buitentitel vervolgt ten onrechte: „vermeerderd met „hetgeen hoofdzakelijk is bijgekomen sedert gemelde herstelling „tot aan de invoering der Fransche inrigtingen of de finale „suppressie van den etstoel of het hof in het jaar 1811”. De inventarissen zijn *niet* vervolgd na 1802.

75. Inventarissen der meubelen en archieven, aanwezig in de lokalen der secretarie van het gerechtshof van Drente bij zijne opheffing. 1811.

1 bundel (aaneengehecht)

B. Notulen en beschikkingen van den etstoel, brieven.

NB. De zoogenaamde crimineele resolutiën bevatten wel strafvonnissen, doch slechts van geeseling en dergelijke. Vonnissen van verbanning, gevangenis, tuchthuis enz. werden gerekend tot de crimineele sententiën.

De civiele resolutiën bevatten ook zaken van meer huishoudelijke aard en meer algemeene notulen. Zij zijn daarom geplaatst vóór de crimineele resolutiën.

76. Minuten der civiele en crimineele resolutiën en van de appointementen op requesten, genomen en gegeven door president en raden; met bijlagen. 26 November 1802—1811 Februari 28.

25 portefeuilles.

NB. Deze notulen en beschikkingen zijn geregistreerd in de registers vermeld onder N°s. 77, 81 en 99.

Bij enkele notulen kladaanteekeningen van den secretaris.

De eerste stukken zijn in dorso genummerd 2—5, 7, 9—25; daarna werd de nummering opgegeven. N°s. 1, 6 en 8 zijn extracten uit de besluiten van het departementaal bestuur van Overijsel, bewaard bij de stukken van dat bestuur ontvangen (Inv. N°. 90).

Als bijlagen zijn aanwezig de met „fiat insertio” als zoodanig aangewezen stukken, voor zoover ze niet elders bewaard werden.

Enkele minuten en bijlagen ontbreken; eene lijst daarvan ligt in de eerste portefeuille.

77. Register der civiele resolutiën van president en raden; voorzien van alphabetische indices op de namen der personen en op de zaken. 26 November 1802—1810 October 22.

3 deelen.

NB. Voor de resolutiën dd. 26 November 1802 is in deel 1 afgeschreven een extract uit de besluiten dd. 27 October 1802 van het departementaal bestuur van Overijsel, houdende vaststelling van den dag der installatie van den etstoel op 26 November d. a. v.

Deel 3 mist den index.

Zie de minuten van deze registers onder N°. 76.

78. Minute van den alphabetischen index op de namen der personen en op de zaken, vermeld en behandeld in het eerste register

(over November 1802—1805 October) der civiele resolutiën van president en raden, vermeld onder N°. 77. (1805?).

1 portefeuille.

NB. Deze minute is gelijkkluidend aan den index in genoemd register. Misschien is het de minute van het generaal register.

79. „Generaal register op de civiele resolutiën”. — Alphabetische index op de namen der personen en op de zaken, vermeld en behandeld in het eerste register (over November 1802 — 1805 October) der civiele resolutiën van president en raden, vermeld onder N°. 77. (1805?).

1 deel.

NB. Zooals ook reeds de titel van dit register aanduidt, was het plan één algemeenen index te vervaardigen op alle civiele resolutiën, waarin op iedere letter de 3 registers achter elkander behandeld zouden worden. Men heeft dit plan evenwel niet uitgevoerd.

80. „Berigten van de schultessen in Drenthe, 1808”, omtrent de bij hen op 1 Januari 1808 en 1 November 1809 aanwezige gelden en goederen in consignatie. 27/30 Januari 1808, 24/29 November 1809.

1 omslag

NB. Zie de civiele resolutiën van den etstoel i.d. 21 Januari 1808 en 16 November 1809.

Deze berichten werden aan president en raden ingezonden ingevolge hunne aanschrijvingen dd. 26 Januari 1808 en 20 November 1809.

81. Register der crimineele resolutiën van president en raden, voorzien van alphabetische indices op de namen der personen en op de zaken. 26 November 1802—1811 Februari 22.

6 deelen

NB. De laatste 3 deelen (over 1 Augustus 1806—1811 Februari 22) missen de indices.

82. Minute van den alphabetischen index op de eerste 5 registers der crimineele resolutiën van president en raden (over 26 November 1802—1806 Juli 31).

1 portefeuille.

83. „Generaal register op de criminele resolutiën.” — Alphabetsche index op de eerste 3 registers der crimineele resolutiën van president en raden (over 26 November 1802—1806 Juli 31).

1 deel.

NB. Zooals ook reeds de titel van dit register aanduidt, was het plan één algemeenen index te vervaardigen op alle crimineele resolutiën, waarin op iedere letter de 6 registers achter elkander behandeld zouden worden. Men heeft dit plan evenwel niet uitgevoerd.

84. Voordrachten en rapporten, door den procureur-generaal in strafzaken ingediend bij president en raden. 1 December 1802—1811 Februari 22.

42 portefeuilles.

85. Stukken betreffende de in de crimineele resolutiën behandelde zaken. 10 December 1802—1810 Maart 29.

46 dossiers.

86. Minuteele verbalen van getuigenverhooren voor commissarissen uit den etstoel. 12 Januari 1803—1806 October 24.

1 portefeuille.

NB. Niet aanwezig zijn de minuten over 29 Mei 1807—1808 Januari 21, wel geregistreerd in N°. 87.

87. „Criminele Rolle.” — Register der verbalen van getuigenverhooren voor commissarissen uit den etstoel. 12 Januari 1803—1808 Januari 21.

1 deel.

NB. Het verbaal van 21 Juni 1808 is onvolledig.

88. Minuten en grossen van orders voor den substituut-kapitein-geweldiger. z. j., 1803, 1805.

1 omslag.

NB. De order dd. 29 Juli 1805 draagt de verklaring van een gerechtsbediende van den drost der jurisdictie van het Westerkwartier, dat hij den gevangene, in de order genoemd, van den substituut overnam.

89. Brieven en stukken, door president en raden ontvangen van colleges en ambtenaren, gezag uitoefenende over het geheele rijk. 2 Mei 1803—1811 Februari 14.

2 portefeuilles.

NB. Van vóór 24 Juni 1806 zijn slechts 3 brieven aanwezig, resp. dd. 2 Mei 1803. en 22 Januari en 30 Maart 1805.

90. Brieven en stukken, door president en raden ontvangen van het departementaal bestuur van Overijsel. 27 October 1802—1805 Juli 2.

1 portefeuille.

91. Brieven en stukken, door president en raden ontvangen van het landschapsbestuur, den landdrost en den gewezen landdrost van Drente en van den prefect van het departement van den Wester-Eems. 1 Augustus 1805—1811 Februari 24.

3 portefeuilles.

NB. De laatste brief van den landdrost is gedagteekend 21 December 1810.

Van den gewezen landdrost zijn (3) ingekomen stukken aanwezig dd. 12, 14, 30 Januari 1811, van den prefect (3) dd. 12 Januari, 18 en 24 Februari 1811.

Er is geen zekerheid, dat de brieven van den gewezen landdrost en den prefect niet hier zouden behooren, doch in de verzameling stukken van allerlei aard.

92. Brieven en stukken, door president en raden en den procureur-generaal ontvangen van de departementale hoven van justitie en de daaraan verbonden procureurs-generaal. 17 November 1802—1811 Februari 25.

1 portefeuille.

93. Brieven en stukken, door president en raden ontvangen van magistraten in Overijsel. 29 Maart 1803—1808 December 6.

1 portefeuille.

94. Brieven, door president en raden, den secretaris en den procureur-generaal ontvangen van den drost van Drente, de schulten in Drente en andere onder de jurisdictie van den etstoel ressorteerende personen. 23 December 1802—1811 Februari 26.

1 portefeuille.

95. Brieven en stukken, door president en raden en den procureur-generaal ontvangen van verschillende gerechten en magistraten. 1 Augustus 1803—1811 Februari 26.

1 portefeuille.

NB. Hierin zijn aanwezig alle brieven, niet behoorende onder N°s. 89—94.

96. Minuten der brieven, uitgegaan van president en raden, 26 November 1802—1811 Februari 23.

3 portefeuilles.

NB. Deze brieven zijn genummerd 1—422 (evenzoo in het register onder N°. 97). Bij de nummering zijn N°s. 62, 274 en 275 overgeslagen. Ontbreken de minuten N°s. 3, 45, 49, 345, 346, 382, 420 en 423; terwijl het slot van N°. 268 in het register afwijkt van de minute.

Bovendien, achter in de 3de portefeuille, aanwezig doch *niet* genummerd en *niet* geregistreerd de minuten van 2 brieven resp. dd. 6 December 1810 (aan den rigter van het Gorecht en Sappemeer) en 21 Januari 1811 (aan den gewezen landdrost van Drente).

97. „Prothocol van uitgaande brieven”. — Register der brieven, uitgegaan van president en raden. 26 November 1802—1811 Februari 23.

2 deelen.

98. Opdrachten aan de bode van den etstoel tot het bezorgen van stukken aan de schulten in Drente; met daarop geschreven verklaringen van ontvangst door de schulten. 1803, 1806, 1808, 1809.

1 omslag.

NB. Hierbij ook een rapport dd. 18 Juli 1803 van een bode omtrent eene zending naar Leeuwarden.

Zeer vele dezer stukken dragen de sporen ervan, dat zij vroeger niet geteld werden; aan de keerzijde bevatten zij opschriften van daarin geborgen archivalia (b. v. „Civiele vonnissen voor costumiers 1810”, „Alphabetisch register civiel en crimineel” enz).

99. „Register van appointementen op requesten” — Register der beschikkingen door president en raden gegeven op requesten aan hen aangeboden, met mededeeling van den inhoud dier

requesten. Voorzien van alphabetische indices op de namen der verzoekers. 3 December 1802—1811 Februari 28.

10 deelen.

NB. De laatste twee registers missen de indices.

Zie de minuten voor deze beschikkingen onder N°. 76.

100. Minuten der alphabetische indices op de namen der requestanten aan president en raden over 3 December 1802—1809 Mei 19, betrekking hebbende op de registers vermeld onder N°. 99. (1802?—1809?).

1 portefeuille

NB. Deze indices zijn afgeschreven in de eerste 7 deelen, vermeld onder N°. 99.

Aanwezig zijn indices op de registers Nos. 1, 2—5, 5, 6, 7.

101. „Register op het prothocol van provisiën van 1802—1803.” — Opgave der requesten, behandeld in het eerste register van appointementen op requesten ingediend bij president en raden. (1803?).

1 stuk.

102. Eenige requesten, met en zonder apostille; met bijbehoorende stukken 1803—1810.

1 portefeuille.

103. Publicatiën, notificatiën en aanschrijvingen, uitgegaan van president en raden. 26 November 1802—1804 Aug. 12 en 4 Febr. 1806—1807 Aug. 28.

1 omslag.

C. Rechtspraak in strafzaken.

104 Minuten der crimineele sententiën, gewezen door president en raden 21 Februari 1803—1811 Februari 5.

1 portefeuille.

NB. De eerste 30 sententiën zijn genummerd 1—30. Bij de minute van het vonnis dd. 9 Januari 1811 eene Fransche vertaling.

105. Register der crimineele sententiën, gewezen door president en raden. 21 Februari 1803—1811 Februari 5.

2 deelen.

NB. Deel I (over 21 Februari 1803—1805 November 12) is voorzien van een alphabetischen index op de namen der veroordeelden.

106. Minute van den alphabetischen index op de namen der veroordeelden, vermeld in het 1ste register der crimineele sententiën (over 21 Februari 1803—1805 November 12) (1805?).

1 stuk.

107. Losse stukken, behoorende tot de zaken, waarin door president en raden crimineele sententiën zijn gewezen. 21 Februari 1803—1811 Februari 5.

95 genummerde dossiers.

NB. Ontbreken de dossiers N°s. 14, 21, 23, 28, 35, 44, 52—54, 59, 64, 74 en 76.

108. Lijsten der door den etstoel van Drente in de tuchthuizen te Zwolle en te Leeuwarden „geconfineerde” veroordeelden over 1802—1806; benevens signalementen van een dier geconfineerden, die ontvluchtte, en eenige uit de landschap gebannen personen, 1806 en 1807.

1 omslag.

D. Rechtspraak in burgerlijke zaken.

109. Minuten der vonnissen en beschikkingen, door president en raden genomen in burgerlijke zaken; met enkele bijbehorende stukken, in de registers der lottingen (N°. 110) opgenomen 18 Januari 1803—1811 Maart 25.

10 portefeuilles.

NB. De minuten zijn genummerd 1—513 en verder (bij abuis) 214—295.

Op N°. 222 is als titel geplaatst „Orig^{le} sententiën van den „15 Jan. 1805 tot en met den 27 Julij 1807”.

N°. 168 is wel aanwezig doch draagt geen nummer.

Bij N°s. 38, 52, 105, 170 worden secundo-nummers gevonden.

N°s. 42 en 326 komen tweemaal voor, doch N°s. 43 en 327 ontbreken; N°s 79 en 80 wijzen een stuk aan, evenzoo N°s. 81

en 82 en N°s. 137 en 138. Tweemaal komen voor N°s. 308 en 457. Niet komt voor N°. 353. Van N°. 463 verspringt de nummering op N°. 365.

Bij de N°s. 61, 62, 79 en 80 een vrij gelijkluidend concept, waarop de aantekening staat der registratie en dat dus daarbij behoort. Verder concepten bij N°s. 217, 221, 247, 248, 249, 261, 262, 279, 280, 285, 287, 464, 466, 468, 491.

Tusschen N°s. 405 en 406 een geregistreerd doch niet genummerd stuk; tusschen N°s. 384 en 385 een los blad, waarop staat „ongeprothocolleert register”; tusschen N°s. 459 en 460 een geregistreerd doch niet genummerd stuk.

Aanwezig eene citatie tegen 1 December 1803, doch geen vonnis of beschikking in die zaak.

Ontbreken de volgende stukken, voorkomend in N°. 110:

de minute van de uitspraak dd. 21 Januari 1803, geregistreerd op fol. 194 van deel 1;

de minute van de notule van aanhangige processen, geregistreerd op fol. 125 verso en 126 in deel 2;

het contract dd. 12 December 1804, geregistreerd op fol. 17 verso—22 verso van deel 4;

de verklaring dd. 31 Januari 1805, geregistreerd op fol. 66 van deel 4;

de minuten van de stukken dd. 9 Maart en 23 April 1805, geregistreerd op fol. 120 verso—123 van deel 4 (doch de nummers der minuten loopen door);

de verklaring van den deurwaarder dd. 14 Juni 1808 (N°. 414), geregistreerd op fol. 224 verso—225 van deel 5;

de minuten van de vonnissen dd. 6 Juni 1809 en 8 Juni 1809 (N°s. 484—488), geregistreerd op fol. 57—65 van deel 6;

de verklaring dd. 30 Mei 1809 (N°. 490), geregistreerd op fol. 72 verso van deel 6.

110. „Lotting.” Registers der vonnissen en beschikkingen door president en raden genomen in burgerlijke zaken; voorzien van alphabetische indices op de namen der eischers 18 Januari 1803—1811 Februari 28.

6 deelen.

NB. Hierin ook beschikkingen, genomen op requesten in voogdijzaken.

In deel 2 ligt fol. 198 los en moest blijkbaar nog worden overgeschreven op de daarvoor opengelaten bladzijde.

Na de beschikking dd. 28 Febr. 1811 zijn nog ingeschreven 2 beschikkingen dd. 25 Maart 1811 van de rechtbank ter eerster instantie, houdende goedkeuring van eenkindschapscontracten.

111. Minuten der alphabetische indices op de namen der eischers, voorkomende in de eerste 3 registers (over 18 Januari 1803—1805 Januari 18) der vonnissen en beschikkingen door president en raden genomen in burgerlijke zaken. (1803?—1805?).

1 portefeuille.

NB. Deze indices zijn afgeschreven in genoemde 3 registers.

112. Minuten der vonnissen van president en raden in geschillen betreffende de opzegging van het gebruik van onroerend goed. 9 Maart 1803—1810 Maart 6.

1 portefeuille.

NB. Bij enkele vonnissen op die zaken betrekkelijke stukken; bij het vonnis dd. 6 Maart 1810 ook het ongezegeld concept.

113. „Sententiën in zake van opzage.”— Register der vonnissen van president en raden in geschillen betreffende de opzegging van het gebruik van onroerend goed. 9 Maart 1803—1810 Maart 6.

1 deel.

114. Minuten der notulen van het verhandelde op de rechtzittingen van president en raden onder assumptie van eenige der „kundigste Drentsche costumieren”; met bijbehorende stukken, voor zooveel betreft de notulen dd. 1804. 20 Februari 1804—1810 December 14.

1 portefeuille.

NB. Geene notulen zijn aanwezig over 26 Februari 1804—1810 Juni 25.

De bijbehorende stukken zijn gedeeltelijk geregistreerd in het register dezer notulen (N°. 115).

115. „Costumiers-prothocol.”— Register der notulen (en voor 1804 ook van bijlagen daartoe) van het verhandelde op de rechtzittingen van president en raden onder assumptie van eenige der „kundigste Drentsche costumieren”. 20 Februari 1804—1810 December 14.

1 deel.

NB. Dit register bevat geen notulen over 26 Februari 1804—1810 Juni 25.

Voorin staat aangeteekend:

„Dit prothocol is vermoedelyk aangelegd voor die zaken, in welke volgens art. 20 van de ordonnantie en instructie voor de „Etstoel van Drenthe van 1802 costumieren tot aanvulling van „ontbrekende regters moesten worden geassumeerd, doch schijnt „niet vervolgd of aangehouden te zijn. Mogelyk heeft men dit „prothocol als overbodig beginnen te beschouwen; ook kan het „zijn, dat er geene zaken meer zijn voorgekomen, waar de dienst „van costumiers noodig is geweest”.

116. „Sententiën in geprivilegieerde zaken.” — Register der vonnissen van president en raden en der procesverbalen van „neerslag” van procedures in geprivilegieerde zaken; voorzien van een alphabetischen index op de namen der personen. 18 Januari 1803—1809 Juni 23

1 deel.

NB. De instructie dd. 9 September 1802 droeg den etstoel ook op „de judicature van de zogenaamde geprivilegieerde zaken, bevoorens door het collegie van drost en gedeputeerden geëxerceerd geweest, volgens de manier van procederen daaromtrent gebruike-lijk of nader op voordragt van de etstoel vast te stellen” (art. 3).

117. Minute van den alphabetischen index op de namen der personen, genoemd in het register der vonnissen en der procesverbalen van „neerslag” van procedures in geprivilegieerde zaken over 1803—1809 (vermeld onder N°. 116). (1809?).

1 stuk.

118. Minuten der vonnissen van president en raden in jacht- en visscherij-zaken en der dadingen, door den bekeurde in dergelijke zaken met zijn vervolger aangegaan en ter kennis van den etstoel gebracht, ter staking der vervolging. 14 Juni 1808—1810 Juli 2.

1 portefeuille.

119. „Sententiën in jagtzaken.” — Register der vonnissen van president en raden in jacht en visscherij-zaken en der

dadingen, door den bekeurde met zijn vervolger in dergelijke zaken aangegaan en ter kennis van den etstoel gebracht, ter staking der vervolging. Voorzien van eene inhoudsopgave. 14 Juni 1808—1810 Juli 2.

1 deel.

120. „Request: en appoint: tot grasveiligheid. 1805—1808”. — Register der beschikkingen, door president en raden gegeven op requesten, aanvragende insolvent-verklaring van boedels („requesten tot grasveiligheid”); met vermelding van den inhoud dier requesten. 16 September 1805—1808 October 5.

1 deel.

121. Minuten der vonnissen van president en raden, houdende rangregeling en andere uitspraken in grasveilige boedels. 27 Juni 1803—1811 Februari 11.

1 portefeuille.

NB. Bij de minuten dd. 17 en 20 Juni 1808 en 11 Februari 1811 ook een concept.

Ontbreken de minuten dd. 28 Juni 1809 en 23 Augustus 1810—1811 Januari 15, geregistreerd in N°. 122, resp. op fol. 50 verso—52 en 62—64 verso.

122. „Grasveilige boedels. 1803—1811”. — Register der vonnissen van president en raden, houdende rangregeling en andere uitspraken in grasveilige boedels. 27 Juni 1803—1811 Febr. 11.

1 deel.

123. Register der uitspraken van president en raden tot moderatie der door winnende partijen van de andere partij gevorderde proceskosten in burgerlijke procedures. 22 Februari 1803—1811 Januari 16.

1 deel.

124. Specificatie van kosten met bewijstukken (gemerkt A—G en A—VV), door Mr. J. Blom in 1800 „ad moderandum” overgegeven aan het departementaal gerechtshof van den Ouden IJssel en betreffende de procedure wegens overspel, tegen hem gevoerd door den provisioneelen president in het justitiele van Drente; en protest van Mr. Blom bij genoemd hof in 1802 tegen

een verzoek van den president om inzage der overgelegde stukken. 1800, 1802.

1 portefeuille.

NB. De specificatie draagt eene apostille dd. 23 April 1804 van president en raden, waarbij aan Mr. Blom wordt gelast inzage der stukken te verleen, waaruit aantekeningen doch waarvan geene afschriften mogen worden gemaakt.

125. Stukken behorende tot 2 procedures in zake de regeling van 2 nalatenschappen. 1805/6 en 1811.

2 dossiers.

NB. De stukken betreffende de eerste zaak (1805/6) zijn afkomstig uit de verzameling N°. 4 H. Vos; hierbij is echter eene minutele commissoriale uitspraak.

126. Afschriften van 2 mandementen van appel, met clause van relief, van wege het nationaal gerechtshof van het koninkrijk Holland verleend van vonnissen van den etstoel van Drente, en aan dezen beteeend. 1809.

1 omslag.

NB. Deze afschriften zijn waarschijnlijk de stukken afgegeven aan den etstoel van Drente, terwijl de oorspronkelijke mandementen met opgeschreven exploit teruggekeerd zullen zijn bij het nationaal gerechtshof.

127. Uittreksels uit de registers:

a. der vonnissen en beschikkingen, door president en raden genomen in burgerlijke zaken (N°. 110), dd. 1 Februari 1803—1808 December 12;

b. der vonnissen van president en raden en der proces-verbalen van „neerslag” van procedures in geprivilegieerde zaken (N°. 116), dd. 1 Februari 1803—1804 December 11;

c. der resolutiën van Ridderschap en Eigenerfden, dd. 1733, 1734, 1754, 1776, 1790. (begin der 19de eeuw).

1 portefeuille.

NB. De uittreksels werden, althans gedeeltelijk, voor partijen vervaardigd, doch zijn niet afgehaald. De afschriften onder c. vermeld betreffen de grensscheiding tusschen Drente en Overijsel.

Hierbij afschriften van 2 voor den etstoel verleden acten, dd. 1803 en 1809.

B.

**Archieven van de leden en ambtenaren van den
etstoel en van de hem opgevolgde
collegiën tot 1811.**

I. Archief van den Drost.

128. Register bevattende (gelijktijdig) afschrift of aanteekening van het op de goorspraken verhandelde in zaken, waarin breuken zijn gevallen; met aanteekening omtrent de betaling der breuken of later ter zake genomen besluiten. 13 Maart 1572, 3 Maart 1575, 13 Maart 1576, 1577, 1578, 1583—1589.

1 deel.

NB. Uit 't Staten-archief.

Het register bevat slechts enkele opteekeningen van de goorspraken van 1572—1576, door elkander ingeschreven, sommige voorzien van eene aanteekening van het op het lotting van St. Magnus 1576 ter zake genomen besluit; misschien worden dus de goorspraken medegedeeld in de volgorde, waarin zij op genoemd lotting werden behandeld.

Het gedeelte over 1583—1589 is niet een „uthtocht van vor-
„tuichde broecken” uit het goorspraken-protocol (N°. 131), doch een volledig afschrift ervan (en wel van deel 4).

Mr. S. GRATAMA (Bijdrage tot eene rechtsgeschiedenis van Drenthe, bladz. 92, noot 5) deelt mede, dat dit register bekend was onder den naam van „het dubbel emplooi.”

Is dit register misschien afgeschreven ten behoeve van den drost, opdat deze de aan hem vervallen boeten zoude kunnen innen?

II. Archief van de Landschrijvers.

NB. De landschrijver had, behalve zijne functiën bij den etstoel, ook den plicht om met den drost Drente door te gaan bij 't houden der goorspraken (waarbij hij als secretaris optrad, doch later den drost verving)¹⁾ en de functie van curator bonorum (het beheer der insolvente boedels).

De goorspraken werden gehouden door den drost, de bureu der verschillende buurschappen (in later tijd de gevolmachtigden dier bureu) en den landschrijver. Het waren dus wisselende colleges met denzelfden voorzitter en denzelfden secretaris. Nu schreef de landschrijver het in de verschillende plaatsen op de goorspraken verhandelde achter elkander in één protocol, zoodat niet te vormen zouden zijn archieven der respectieve bureu (of volmachten). Evenmin kunnen deze stukken geplaatst worden in 't archief van den drost, omdat 't in dat archief beschreven register (N°. 128) totaal overbodig zou zijn, wanneer de protocollen zelf bij den drost berustten. De eenige persoon, in wiens archief de stukken kunnen worden geplaatst, is dus de landschrijver, door wien de stukken in 't archief van den etstoel zijn geraakt.

A. Stukken afkomstig van den landschrijver als secretaris van den etstoel

129. Brieven aan den landschrijver in zijne hoedanigheid en minute van een brief door hem verzonden. 1716, 1752, 1754- '58, '62, '65, '72, '74, '76, '91, '92 en z. j.

1 portefeuille.

NB. Van 1792 is slechts één brief voorhanden dd. 8 October van den afgetreden landschrijver Mr. W. H. ERKENSWIJK aan zijn opvolger Mr. J. L. HOMAN, houdende o. a. toezending van „de registers

¹⁾ Vergelijk S. GRATAMA, Bijdrage tot eene rechtsgeschiedenis van Drenthe o. a. bladz. 92.

„der goorspraken van 1776 tot 1791 inclusive, onder mij berustende geweest”.

130. Opgaven der namen en qualiteiten der justitieele ambtenaren, bedienden en gepensioneerden in Drente, den datum hunner aanstelling en dien van hunne teekening in het stemregister. (Genummerd 1—39; met lijst). 1799.

1 portefeuille

NB. Ontbreken N°s. 8 en 38.

Deze opgaven werden door de plaatselijke besturen en schulten in Drente aan den landschrijver ingezonden in antwoord op zijne aanschrijving dd. 27 Juli 1799.

Hij verzond de aanschrijving naar aanleiding van een door hem ontvangen decreet van het Vertegenwoordigend Lichaam dd. 2 Juli, „houdende dat alle justitieele ambtenaren en verdere ambtenaren en bedienden, die zich voor of op den 31 Juli 1799 „in 't stemregister niet hadden ingeschreven, van hunne posten „waren vervallen”. Aan drossard en raden deelde hij mede de ontvangst van het decreet en het zenden zijner aanschrijving (resolutie drossard en raden dd. 21 Augustus 1799).

B. Stukken afkomstig van den landschrijver als secretaris op de goorspraken.

NB. Zie omtrent den inhoud dezer stukken en de reden van de plaatsing hier de noot onder 't hoofd der afdeeling II.

131. Protocollen der goorspraken, gehouden in Drente. 8 Maart 1563—1565 Juli 20; Maart 1572—1577 Juni 21; 20 November 1577—1579 April 9; 28 Februari 1583—1589 April 21; 27 Juni 1598—1602 Maart.

5 deelen.

NB. Uit 't Staten-archief.

De eerste 3 deelen (1563—1579) zijn van de hand van den landschrijver Mr. JAN MUS VAN COEVORDEN, het vijfde van de hand van den lateren functionaris HEYMEICH VAN ROSSUM.

Zie voor het verhandelde op de goorspraken over 1609—1612 N°. 14.

132. Buurtuigen en andere stukken betreffende enkele zaken behandeld op goorspraken van 1560, 1573, 1575—1579, 1601.

1 portefeuille.

NB. Deze stukken zijn gevonden in de protocollen der goorspraken over de bovengenoemde jaren.

133. „Protocol van de goospraecke beginnende metten jaere „1640.....” — Protocol der goorspraken gehouden in Drente-14 April 1640—1643 April 20.

1 deel.

NB. Tusschen bladz. 38 en 39 liggen twee stukken (waarvan een in dorso getiteld „Suitwolde buirtuich 17 Sept. 1640”), die blijkbaar daar moesten worden ingeschreven, — en tusschen bladz. 268 en 269 twee concept-dagvaardingten tegen goorspraken dd. 1793.

134. Agenda's van het aangebrachte op de goorspraken, met de daarbij behoorende „aanbrengen” en klachten”, voorzien van aantekeningen van het naar aanleiding daarvan voorgevallene. Met eenige stukken, door den landschrijver hierbij gevoegd. 1698—1810.

45 portefeuilles.

NB. Ontbreken:

1. de agenda's over de jaren 1700, 1701, 1703—1707, 1709—1752, 1754, 1770—1775;

2. de „aanbrengen” over 1700, 1701, 1703—1707, 1709—1733, 1735—1752, 1754, 1770—1775;

3. de „klachten” over 1700, 1701, 1703—1707, 1709—1733, 1735—1738, 1740—1752, 1754, 1770—1774;

Bovendien aanwezig:

1. een uittreksel betreffende aangegeven dieverijen, opgemaakt uit de „aanbrengen” voor 1761—1775;

2. eenige stukken dd. 1743—1745, 1756, 1757, 1759, 1790, 1795, waarvan eene lijst is te vinden in de eerste portefeuille.

135. Aanteekening van „goespraeken-reyesters” (over (15)40, (15)41, (15)42 en (15)44) en „ordelboeke” (over (15)40 en (15)43), ten overstaan van den schout en 2 schepenen van Coevorden en van JAN VAN DVYNGELLE en HENRICK VAN MONSTER ontvangen door FOEYSE CLAESS SAELER(ss?) husfrowe. (midden der 16de eeuw).

1 stuk (fragment van een register?).

NB. Een JOHAN VAN DWIJNGELL komt voor in 1542 (Ordelen uitg. Joosting bladz. 125)

Een ander stuk met gelijke watervlekken wordt beschreven onder N°. 141.

D. Stukken afkomstig van den landschrijver als curator bonorum

NB. Het landrecht voor 1712 bepaalde in Boek II art. 19, dat de landschrijver zou zijn curator bonorum.

136. „Boedel insolvente. 1695—1700. N°. 1". — Protocol van de schulden en inschulden van grasvellige boedels, volgens de opgaven gedaan aan den landschrijver als curator bonorum. 17 Mei 1695—1700 Juli 13.

1 deel.

137. Stukken betreffende de regeling en vereffening van grasvellige boedels door den landschrijver als curator bonorum; met (oudere) stukken daartoe bij den landschrijver ingeleverd. 1677/98, 1682/8, 1736/38, 1770—1778, 1800—1808.

9 charters, 13 portefeuilles en 1 deel.

NB. De stukken dd. 1770—1778 zijn afkomstig uit de verzameling Kymmell, die d.d. 1677/98 en eenige andere uit 't Staten-archief.

De landschrijver deed na afloop zijner werkzaamheden op de lottingen rekening en verantwoording aan den etstoel Waarschijnlijk bewaarde de landschrijver de stukken betreffende de afwikkeling ter zijner decharge.

138. Stukken betreffende het door J. VAN DELDEN c. s. te Groningen gelegd beslag onder derden ter verkrijging van betaling van vorderingen op den ontvanger-generaal C. ELLENTS en het daartegen door den landschrijver van Drente als curator bonorum aangeteekend verzet, gevoerd voor den raad en de hoofdmannenkamer te Groningen. 1738—1763.

3 portefeuilles.

NB. Grootendeels uit 't Staten-archief.

De hoofdzaak werd door den landschrijver van de baan geschoven door de opwerping van de exceptio fori.

139. Stukken betreffende de medewerking van den landschrijver tot het verkrijgen van een compromis in het geschil tusschen de voogden over de minderjarige kinderen van wijlen WILLEM STEENBARGEN en HILLEGLIJN HINDRIKS en de erfgenamen van haren eersten man GERRIT CLAAS, met betrekking tot diens nalatenschap. 1753.

1 dossier.

140. Stukken betreffende de vereffening door den landschrijver van de nalatenschap van ALBERT EBELS, overleden te Borger. 1761.

1 omslag.

D. Stukken afkomstig van den landschrijver betreffende zaken van niet-rechterlijken aard.

141. Aanteekening betreffende verpachting van erven in Drente en Overijsel, behorende aan (den bisschop van Utrecht). (1515 à 1516).

1 stuk (fragment van een register?).

NB. In het stuk wordt pacht bedongen „voir mynen g. h. van „Vtrecht in die jare van XVI, XVII ende XVIII der elkens „Meyes X Aer. g.” Hooilanden worden uitgegeven „mynss g. h. „ierste sess jair lanck”. De aanteekening dagteekent dus van het optreden van PHILIPS VAN BOURGONDIË als bisschop van Utrecht.

Een ander stuk met gelijke watervlekken wordt beschreven onder N°. 135.

142. Stukken (oorspronkelijke en afschriften) betreffende de medewerking van den landschrijver aan den schouw van wegen en wateren in Drente. 1635, '98, 1701, '13, '15, '16, '23, '28, '30, '51.

1 bundel.

III. Archief van den Procureur-Generaal.

1802—1811.

NB. Hierbij ook eenige stukken ouder dan 1802, die niet vermeld worden in 't procesverbaal der in 1802 aan *den etstc* overgegeven stukken; misschien omdat de *procureur-generaal* deze ontving. Waarschijnlijk immers heeft hij ze terstond bij zijn optreden verkregen.

143. „Correspondentie van den landschrijver Pothof met den „procureur-generaal van 't hof te Kampen. Van 8 April tot „5 September 1802”. — Brieven betreffende strafbare feiten in Drente gepleegd, door den procureur-generaal van het gerechtshof der Bataafsche Republiek in het departement van den Ouden IJssel ontvangen van den landschrijver van Drente. 8 April—5 September 1802.

1 bundel.

144. Stukken betreffende zaken behandeld in de crimineele resolutiën over 23 December 1799—1802 October 27. 1799—1802.

24 dossiers.

145. „Authentiseerde copiën van quitantiën, welke de proc.-gen. eventueel in cas van executie zal benodigd zijn”. — Gewaarmerkte afschriften der quitantiën betreffende Drentsche aangelegenheden, behoorende tot de rekeningen wegens het beheer door het departementaal gerechtshof van den Ouden IJssel van de gelden, door den agent van financiën ter zijner beschikking gesteld, „ter voldoening van de daggelden van den procureur-generaal, tractementen van andere beambten, huishoudelyke

„zaken, kosten der gevangenen en administratie van criminele „justitie”; met afschriften der betreffelijke rekeningen over 1799/1800—1801/1802.

1 portefeuille.

NB. Bij de in tweeën gesplitste rekening over 1799/1800 ook de minute.

Over 1800/1 zijn aanwezig de quitantiën N°. 5—9, 11—13, 15, 17, 19, 20, 20de, 25—27, 30, 31; bij die over 1801/2: N°. 7, 9—11, 21, 24—27, 33—36, 43—47, 53—58, 61, 62, 71—75, 77, 78, 80, 82—84, 86—87, 95—98, 100, 104—112, 115.

146. „71. Reglementen, decreten en dispositiën”. — „4. Dito. „Resolutiën etc. het officie van den procureur betreffende”. — Reglementen, beschikkingen, voorschriften enz., uitgaande van verschillende bestuurscolleges en personen, betreffende den werkring van den procureur-generaal en de onder hem ressorteerende ambtenaren. 26 November 1802—1810 Mei 30.

1 portefeuille.

147. „N°. 54. Goorspraken-registers”. — Afschriften van het verhandelde op de goorspraken over 1803—1810. 1803—1810.

1 portefeuille.

NB. De afschriften, gewaarmerkt door den griffier van den stoel, zijn vervaardigd voor den procureur-generaal.

Bij enkele afschriften zijn aanwezig berichten, ingewonnen door den procureur-generaal naar aanleiding van zaken, op de goorspraken behandeld.

148. Informatiën en andere stukken betreffende zaken behandeld door den procureur-generaal. 21 April 1801—1810 April 20 116 bundels en dossiers (waarvan 94 genummerd).

NB. Aanwezig is een „inventaris van stukken de criminele „justitie betreffende, door Mr. L. OORTWIJN, als gewezen procureur-generaal bij het gerechtshof van het voormalig departement Drenthe, „ter secretarie van de regtbank ter eerster instantie in het arrondissement, waarvan Assen de hoofdplaats is, departement Westereems, gedeponoord”.

Deze inventaris, door Mr. OORTWIJN te Assen geteekend op 11 Maart 1811, geeft dus eene beschrijving van het toenmalig

archief van den procureur-generaal. Een groot deel der stukken kon zonder bezwaar bijeen worden gevoegd, omdat alle kenmerkend verschil ontbrak. Daarom zijn die stukken hier bijeen gevoegd, terwijl de overige stukken afzonderlijk zijn beschreven. Eene lijst van het hier aanwezige vindt men in de eerste portefeuille.

149. „5. Dito. Signalementen van uit het departement gebannen „of van elders bij requisitorialen verlangde misdadigers”, grootendeels met begeleidende brieven aan den procureur-generaal, waarin opsporing en aanhouding wordt verzocht. Met brieven van schulten, houdende inlichtingen omtrent gesignaleerden; en met minuteele declaratiën van kosten gevallen op de aanhouding van sommigen. 30 Maart 1803—1808 September 17.

1 bundel.

150. „Criminele resolutiën. 1802, 1803. N°. 1. Dubbeld”. — Register der crimineele resolutiën van president en raden met uitzondering van die genomen op verzoeken en voordrachten van den procureur-generaal; voorzien van alphabetische indices op de namen der personen en op de zaken. 26 November 1802—1803 October 20.

1 deel.

NB. Dit afschrift is vervaardigd voor den procureur-generaal.

Zie voor de besluiten genomen op verzoeken en voordrachten van den procureur-generaal N°. 151.

151. „Crimineele resolutiën op verzoeken & voordragten van „den procureur-generaal. 1802—1804”. — Register der crimineele resolutiën van president en raden genomen op verzoeken en voordrachten van den procureur-generaal; voorzien van alphabetische indices op de namen der personen en op de zaken. 1 December 1802—1804 Maart 27.

1 deel.

NB. Dit afschrift is vervaardigd voor den procureur-generaal. Als bladwijzer ligt hierin een brief dd. 1806 van S. J. van ROIJEN, schulte van Diever en Wapsterveen, aan den procureur-generaal, inlichtingen vragend omtrent diens wensch met betrekking tot de verrekening van de door hem schulte gedane verschotten en gemaakte kosten ter laste der justitie.

152. „Criminele sententien. Procureur-generaal Dubbeld. 1802—„1807“. — Register der crimineele sententiën, gewezen door president en raden. 21 Februari 1803—1807 Juni 8.

1 deel.

NB. Dit afschrift is, gelijk de in den tekst medegedeelde rugtitel aanduidt, vervaardigd voor den procureur-generaal.

Na het vonnis dd. 8 Juni 1807 (geëxecuteerd en gepronuntieerd 9 Juni d.a.v.) is nog ingeschreven een dd. 28 April 1806, waarvan de inschrijving verzuimd was.

Het deel is slechts half volgeschreven. De vervaardiging van het afschrift werd gestaakt.

153. Stukken betreffende vervolgingen wegens overtredingen van het reglement op de jacht van 8 April 1807. 1810.

1 omslag.

NB. Uit verzameling 33.

Aanwezig zijn stukken van 4 zaken genummerd 4, 8, 9 en 14.

Het verloop der vervolgingen was steeds 't zelfde: na aanbreng bij den proc. gen. stelde deze den eigenaar van het land, waarop de strikken gevonden waren, de keus zich schuldig te bekennen of den eed af te leggen, dat hij onschuldig was. Altijd werd het laatste gekozen.

154. „Inventaris van stukken de criminele justitie betreffende door Mr. L. OORTWIJN, als gewezen procureur-generaal „bij het gerechtshof van het voormalig departement Drenthe, „ter secretarie van de regtbank ter eerster instantie in het arrondissement, waarvan Assen de hoofdplaats is, departement Westereems, gedeponceerd“. 1811.

1 stuk.

IV. Archief van den Drost der Civiele Justitie.

155. Brieven en stukken ingekomen bij den drost der civiele justitie. 1803—1810.

1 omslag.

NB. Vele dezer stukken betreffen „aanbrengen”.

Deze stukken zijn gedeeltelijk afkomstig van Mr J. COLLARD
advocaat-fiscaal van den drost en voor zoover uit verzameling
9 HOMAN.

156. Authentieke afschriften van de registers van aanbreng op de goorspraken, toegezonden aan den drost der civiele justitie. Met enkele daarop betrekkelijke stukken. 1804 (najaar), 1805 (voor- en najaar), 1806 (voorjaar), 1807 (voor- en najaar), 1810 (najaar).

1 portefeuille.

NB. Van het najaar van 1805 is bovendien aanwezig een authentiek volledig afschrift.

157. Stukken betreffende geschillen tusschen kerspelen in Drente over de verplichting tot onderhoud van armlastigen, behandeld door den drost der civiele justitie. 1805—1810/11.

1 omslag.

NB. Deze stukken zijn gedeeltelijk afkomstig van Mr. J. COLLARD,
advocaat-fiscaal van den drost en voor zoover uit verzameling
9 HOMAN.

158. Stukken betreffende zaken behandeld door den drost der civiele justitie. 1801/3—1809.

45 dossiers

NB. Zie de noot bij N°. 157.

159. Stukken betreffende de inning van boeten door den drost der civiele justitie. 1804—1808.

1 omslag.

C.

Afschriften en afdrukken van de resolutiën van ridderschap en eigenërfden van Drente, staatsbesluiten, publicatiën van verschillende besturen, wetten en wetboeken, ingekomen bij den etstoel van Drente en de hem opgevolgde collegiën tot 1811.

160. Register der resolutiën van Ridderschap en Eigenerfden van 't landschap Drente. 29 December 1601—1794 November 25. 20 deelen.

NB. Met het oog op de mogelijkheid, dat het ter landschapssecretarie aanwezige exemplaar der resolutiën van Ridderschap en Eigenerfden kon verloren gaan, droegen Drost en Gedeputeerden op 19 October 1772 den secretaris M^r. C. W. ELLENTS op, een dubbel te vervaardigen, dat zoude worden bewaard door den landschrijver.

Voorin het eerste deel (over 29 December 1601—1626 November 13) is de bewuste resolutie dd. 19 October 1772 geschreven en geteekend door het college.

161. Register der resolutiën van Ridderschap en Eigenerfden van 't landschap Drente. 21 Maart 1713—1723 Maart 23. 1 deel.

NB. Het doel van dit afschrift, blijkens oude inventarissen afkomstig van den etstoel, is niet bekend.

162. Staatsbesluiten van de Bataafsche republiek. 29 April 1805—1806 Februari 17. 8 deelen en 1 portefeuille.

NB. De besluiten van October en November 1805 zijn onvolledig.

163. Indices op de staatsbesluiten van de Bataafsche republiek over 29 April 1805—1806 Juni 9. 1806. 2 deelen.

164. Publicatiën van Ridderschap en Eigenerfden, de gecommiteerden tot de Coevorder zaken en Drost en Gedeputeerden.

4 Maart 1679 (R. en E.), 9 Mei 1683 (Gec.), 12 September 1726, 8 Februari 1747 en 24 Mei 1749 (D. en G.).

1 portefeuille.

165. Publicatie van de Gecommitteerde representanten van het volk van Drente. 21 November 1796.

1 stuk.

166. Publicatiën en notificatiën van de gecommiteerden uit het departementaal bestuur van Overijsel tot de financiën van Drente. 6 December 1803—1805 April 16.

1 portefeuille.

167. Reglement, publicatiën enz. van het bestuur van het landschap Drente. 16 Augustus 1805—1807 Januari 22.

1 portefeuille.

168. Publicatie en notificatiën van den raad van financiën in het landschap Drente. 3—25 Februari 1806.

1 omslag.

169 Besluiten, bekendmakingen enz. van den landdrost in het departement Drente. 15 September 1807—1810 Decemb. 31.

1 portefeuille.

170. Publicatiën, notificatiën enz. van het departementaal bestuur van den Ouden IJssel (later Overijsel). 30 Maart 1799; 23 Juli 1802—1805 Maart 18.

3 portefeuilles.

171. Publicatiën en notificatiën van het uitvoerend bewind der Bataafsche republiek. 29 November 1798—1800 April 19.

1 omslag.

172. Publicatiën, notificatiën enz. van het staatsbewind der Bataafsche republiek. 17 Januari 1803—1805 April 26.

3 portefeuilles.

173. Publicatiën van Hun Hoog Mogende, vertegenwoordigende het Bataafsche gemeentebest. 31 Mei 1805—1806 Juni 9.

2 portefeuilles.

174. Publicatiën en notificatiën van den raadpensionaris der Bataafsche republiek. 29 April en 10 Juni 1805, 2 Juni 1806.
1 omslag.

175. Notificatiën van den secretaris van staat voor de binnenlandsche zaken der Bataafsche republiek. 23 Mei 1806 en 5 Juni 1806.
1 omslag.

176. Notificatiën van den secretaris van staat voor de financiën der Bataafsche republiek. 20 Augustus 1805—1806 Mei 21.
2 portefeuilles.

177. Wetten, decreten enz. van den koning van Holland. 24 Mei 1806—1810 Mei 30.
4 portefeuilles.

178. Notificatie van den minister van binnenlandsche zaken. 16 Juli 1806.
1 omslag.

179. Notificatiën van den minister van financiën. 19 Juni 1806—1809 April 21.
1 omslag.

180. Aanschrijvingen van den secretaris-generaal bij het ministerie van justitie en politie. 16 Augustus 1806 en 2 Juni 1809.
1 omslag.

181. Publicatiën, advertentiën enz. van den minister van oorlog. 10 Juni—25 Augustus 1810.
1 omslag.

182. Proclamatie, besluiten en decreet van den keizer van Frankrijk. 12 Juli—18 October 1810.
1 omslag.

183. „Reglement over het Cloosterenvveen en de vaart van daar „tot in het Meppelerdiep lopende”. 1771.
1 deel.

184. Ontwerp van constitutie voor het Bataafsche Volk, door de nationale vergadering. 30 Mei 1797.
1 deel.

185. Wetboek op de regterlijke instellingen en rechtspleging in het koninkrijk Holland. ('s Gravenhage) ter koninklijke staatsdrukkerij. 1809.

1 deel.

186. Wetboek Napoleon ingerigt voor het koninkrijk Holland. ('s Gravenhage) ter koninklijke staatsdrukkerij. 1809.

1 deel.

NB. Aan het slot geschonden; ontbreken de bladzijden van het register IX en volg.

REGESTENLIJST.

100

Regestenlijst.

1. 1498, Augustus 10.

De gemeene buren van Zuitlaren „wilkeuren” omtrent 't verhuren of verkoopen van waardeelen en het gebruik der marke door buitenburen, bepaaldelijk door de inwoners van Zuitbroeck.

Anno als voors. (in den jare ons Heren duisent vierhondert ende achtentnegentich op sinten Laurents dach).

Afschrift (Inv. N°. 16) gemerkt „G” naar een vidimus dd. 1 September 1543 door JOHAN VAN DER CAMPE „in affwesen des „drossten to Coevorde”. 't Oorspronkelijk stuk was bezegeld door ALBERT EVERDINGE.

Copia copiae (Inv. N°. 16) gemerkt „G” (naar 't genoemd afschrift?).

2. 1537

STEVEN DE Vos, schulte te Anlo, oorkondt, dat de „zeeckeren”, na aflegging der door de buren van Annen tegenover die van Zuytlaren voorgebrachte getuigenverklaringen, het recht van eerstgenoemden op een stuk land „gelegen in der bruyckweer der „sulffter van Annen” erkenden; en de buren van Eechsten hetzelfde „tugen ende wysen”; tenzij de Zuidlaarders hun beter recht bewezen met bezegelde brieven.

Geschie[t] [int] jaer ons Heren dusent vyffhondert ende soeven ende dartich up dach W[.].

Oorspr. (Inv. N°. 16). — Het opgedrukt schultenzegel is verloren.

3. 1547, September 6.

REYNNOLT VAN BOURMANIA, drost te Couorden en van 't land van Drenthe, verklaart met de 24 etten te hebben bepaald:

1° dat wie een „ordeell” wint op het volgend lotting zijn volledig bewijs moet inleveren, opdat dan uitspraak worde gedaan;

2° dat, wanneer drost of 24 etten een eindvonnis hebben uitgesproken en geene exceptie dit belet, de drost tot uitvoering van het vonnis zal overgaan en niet nogmaals in dezelfde zaak vonnis zal worden gewezen.

In den jaer ende dach ut supra (op den lottinge sunte Magnus tot Anloe anno XLVII).

Oorspr. (Inv. N°. 5). — Het zegel van den drost is verloren.

4. 1590, Mei 18.

[.] orck, landschrijver (van 's koning's zijde?) van Drenthe, verklaart, in opdracht van den landdag dd. 18 Mei 1590, dat 't landschap aan Gozen MENSEN afstaat hare vordering op HENRICK DE VOSS VAN STEENWIJCK ter zake van de door hem gedane aanhouding van eenige huislieden uit Noerdenuel-derdijnckspill.

Actum ut supra (up den generalen landtdach slantz van Drenthe den 18^{en} Maj 1590 tho Hulssfoerde).

Oorspr. (Inv. N°. 17). — Met onderteekening door den landschrijver.

Afschrift (t. z. pl.) gemerkt „B”, gewaarmerkt door den notarius publicus H. ROSWINCKEL, 31 Aug. 1601.

5. 1590 November 11.

HENRICK DIE VOS VAN STEENWYCK, drost te Coeuerden en van 't landschap Drente, draagt voor twee eigenerfden over aan GOESEN MENSEN en MARGRIET e. l. eene rente van 45 keizers gl. uit zijn goederen in Drente, met verplichte aflossing binnen 6 jaren

Gegeven in den jare ons Heren duysent vyffhondert tnegentich up Mertini in den [winter].

Afschrift (Inv. N°. 17), gemerkt „C”, gewaarmerkt door den notarius publicus H. ROSWINCKEL, 31 Aug. 1601. 't Oorspronkelijk stuk was bezegeld en geteekend door den drost.

6. 1597, October 10.

Drost en 24 etten van 't landschap Drente verklaren elkander te zullen vrijwaren voor alle schade en onheil, dat hun mocht overkomen, omdat zij „tegenwoerdich den ettstoel bekleden „ende die justitie bedienen volgens onse beroepinge.”

Actum Sleene den 10 Octobris anno 1597.

Oorspr (Inv. N°. 2). — Met onderteekening door den drost, door of namens 22 etten en door den landschrijver.

7. 1600, Maart 13.

ELLE VAN FERWERT, schulte te Anlo, Gieten en Suitlaeren, „panderschults” van 't dingspel Oostermoer, oorkondt, dat de „zekerenn”, na aflegging der door de bureu van Annen tegen die van Suitlaeren voorgebrachte getuigenverklaringen, het recht van eerstgenoemden op de Wandelsche erkenden en verdere aantasting van dat bezit verwezen naar drost en 24 etten.

Actum den XIIIen Martij anno 1600.

Oorspr. (Inv. N°. 16). — Met onder een papieren ruit opgedrukt zegel van den schulte en onderteekening door den keurnoot YACOP OTTENS.

8. 1600, April 12.

JOHAN SCHATTER der junger, hoveling en redger te Slochteren en Colham in Duirswoldt, oorkondt, dat ALERT JACOBS e. a. ter instantie van HARMEN TAMMINGE te Zuitlaren verklaarden, dat de Wandersche bij den Anner esch door die van Zuitlaren gebruikt werd als markegrond tegenover die van Annen.

Actum Slochteren den 12 Aprilis anno 1600.

Afschrift (Inv. N°. 16) gemerkt „H”. 't Oorspronkelijk stuk was bezegeld en geteekend door JOHAN SCHATTER de junger.

9. 1600, October 11.

JOACHIM UBBENA getuigt, op verzoek van de bureu van Zuitlaren, dat een boom staande op zijne e. 50 jaren geleden gekochte hoeve op Zuitlarer-vehne, in Zuitlarer-marcke, steeds is gehouden voor de markescheiding tusschen Zuitlaren en Annen.

Actum Groningen ten huise van GRIETE der weduen van zal. PETER BROERSEMA in de Blauwen Krûse an den Bredenmarckt, up den elfften dach Octobris anno Domini duisent sesshondert.

Afschrift (Inv. N°. 16) gemerkt „F^{2o}”. 't Oorspronkelijk stuk was geteekend door JOACHIM UBBENA „ritter”.

INDEX.

I. Persoonsnamen.

- Albert Ebels, *wijlen* —, 1761 (I. 140).
 Alert Jacobs, 1600 (R. 8).
 Anna, *prinses* —, 1753 (I. 1).
 Blom, Mr. J. —, 1800 en 1802 (I. 124).
 Bourgondië, Philips van —, *bis-schop van Utrecht*, 1515 à 1516 (I. 141 noot).
 Bourmania, Reynnolt van —, *drost*, 1547 (R. 3).
 Broersema, *wijlen* Peter —, 1600 (R. 9).
 Delden, J. van —, 1738 à 1763 (I. 138).
 Dvyngelle, Jan van —, c. 1550 (I. 135).
 Dwijngell, Johan van —, 1542 (I. 135 noot).
 Ebels, *wijlen* Albert —, 1761 (I. 140).
 Ellents, C. —, *ontvanger-generaal*, 1738 à 1763 (I. 138).
 Ellents, Mr. C. W. —, *landschaps-secretaris*, 1772 (I. 160 noot).
 Ellents, Mr. H. J. —, *landschrijver*, 1729 (bladz. 8).
 Ellents, *wijlen* Mr. W. H. —, *land-schrijver*, 1729 (bladz. 6 noot, 8).
 Erenst, Jan —, *cipier te Assen*, 1803 (I. 64).
 Erkenswijk, Mr. W. H. —, *land-schrijver*, 1792 (I. 129 noot); *president van den etstoel*, 1803 (I. 64 noot).
 Everdinge, Albert —, 1498 (R. 1).
 Evers, Hendrik —, 1802 (I. 55 noot).
 Ferwert, Elle van —, *schulte te Anlo c. a.*, 1600 (R. 7).
 Foeyse Claess Saeler(ss?) *husfrouwe*, c. 1550 (bladz. 5, I. 135).
 Gerrit Claas, *wijlen* —, 1753 (I. 139).
 Goesen Mensen, } 1590 (R. 5).
 Goessen Peter Mens, } 1601 (I. 17
 wijlen —, noot).
 Gosen Mensen, } I. 17.
 Gozen Mensen, } 1590 (R. 4).
 Griete, *weduwe van* Peter Broer-sema, 1600 (R. 9).
 Grosman, H. A. —, *kapitein-ge-weldiger te Assen*, 1800 (I. 44 noot).

- Harms, Jan —, 1726 (I. 7 noot).
 Hendrik Casimier, *prins* —, bladz. 6.
 Hendrik Evers, 1802 (I. 55 noot).
 Hillegijn Hindriks, *wijlen* —, 1753 (I. 139).
 Hindriks, *wijlen* Hillegijn —, 1753 (I. 139).
 Hofstede, Mr. P. —, *secretaris van den etstoel*, 1803 (I. 64 noot), 1806 (I. 71 noot).
 Homan, Mr. J. L. —, *landschrijver*, 1792 (I. 129 noot).
- Jacobs, Alert —, 1600 (R. 8).
 Jan Erenst, *cipier te Assen*, 1803 (I. 64).
 Jan Harms, 1726 (I. 7 noot).
- Yacop Ottens, 1600 (R. 7 noot).
- Campe, Johan van den —, 1543 (R. 1 noot).
 Carsten, Mr. C. E. —, *landschrijver*, I. 36 noot.
 Carsten, Mr. H. C. —, 1789—1799 (I. 36).
 Carsten, Mr. H. J. —, 1757—1789 (I. 36).
 Claas, *wijlen* Gerrit —, 1753 (I. 139).
 Claess Saeler(ss?), c. 1550 (bladz. 5, I. 135).
 Clooster, Johanna van den —, bladz. 7.
 Collard, Mr. J. —, *advocaat-fiscaal*, 1803 à 1810 (I. 155 noot, 157 noot).
 Coops, *landspander*, 1795 (bladz. 9).
- Ledeboer, Johannes —, 1781 (I. 7 noot).
 Link, Anton —, 1781 (I. 7 noot).
- Margrieta, *vrouw van* Goesen Mensen, 1590 (R. 5).
 Mens, *wijlen* Goessen } 1601 (I. 17
 Peter —, } noot).
 Mensen, Goesen —, } 1590 (R. 5).
 Mensen, Gosen —, } I. 17.
 Mensen, Gozen —, } 1590 (R. 4).
 Monster, Henrick van —, c. 1550 (I. 135).
 Monter, Caspar —, *landschapsklerk*, I. 11 noot, 1664 (I. 21 noot).
 Mus van Coevorden, Mr. Jan —, *landschrijver*, 1563—1579 (I. 131 noot).
- Nes, Wolter van —, 1726 (I. 7 noot).
- Oortwijn, Mr. L. —, *gewezen procureur-generaal*, 1811 (I. 148 noot, 154).
 Ottens, Yacop —, 1600 (R. 7 noot).
- Paape, Adrianus —, 1795 (I. 30 noot).
 Peter, *wijlen* Goesen—Mens, 1601 (I. 17 noot).
 Philips van Bourgondië, *bisschop van Utrecht*, 1515 à 1516 (I. 141 noot).
 Pieters, Wolter —, 1726 (I. 7 noot).
 Pothoff, Mr. C. —, *landschrijver*, 1798 (I. 24; bladz. 30), 1800—1802 (bladz. 11, I. 44 noot, 55 noot, 143).
- Raeber, F. H. —, *fungeerend griffier bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJssel*, I. 37 noot, 39 noot, 46 noot, 50 noot).

- Rietbergen, J. —, 1800 (I. 53 noot).
 Royen, S. J. van —, *schulte van Diever c. a.*, 1806 (I. 151 noot).
 Rossen, Mr. J. C. van —, 1800 (I. 53 noot), *president in 't justitieele*, 1798 (I. 27 noot).
 Rossum, Heymrich van —, *land-schrijver*, 1597 (I. 2 noot), 1598—1602 (I. 131 noot), 1599—1604 (I. 11 noot).
 Roswinckell, H. —, *notarius publicus*, 1601 (R. 4 noot, 5 noot).
 Saeler(ss?), Claess —, c. 1550 (bladz. 5, I. 135).
 Schatter, Johan — der junger, *hoveling en redger te Slochteren en Colham*, 1600 (R. 8).
 Schickhart, *wijlen* Jacob —, *land-schrijver*, 1664 (bladz. 5, I. 21).
 Schwartz, Georg —, 1600 (I. 3).
 Sichterman, Wolter —, *landschrijver*, 1664 (bladz. 5, 6).
 Steenbargen, *wijlen* Willem —, 1753 (I. 139).
 Struuck, J. —, *landschapssecretaris*, 1664 (I. 21 noot).
 Tamminge, Harmen —, 1600 (R. 8).
 Tieboel, Jac. —, *fungeerend griffier bij het departementaal gerechtshof van den Ouden IJssel*, (I. 39 noot).
 Ubbena, Joachim —, 1600 (R. 9).
 Visscheers, Margareta — *wed.* Gosen Mensen, 1601 (I. 17).
 Vos, L. —, 1800 (I. 53 noot).
 Vos(s) (van Steenwyck), Henrick of Hindrick d(i)e —, *drost*, 1590 (R. 4, 5), 1601 (I. 17).
 Vos, Steven de —, *schulte van Anlo*, 1537 (R. 2).
 Wijck, D. van der —, 1802? (I. 60c noot).
 Willem Lodewijk, *graaf* —, 1600 (I. 3).
 Willinge, Mr. J. H. —, *secretaris van 't gerechtshof in 't gewezen departement Drente*, 1811 (bladz. 11).
 Wolter Pieters —, 1726 (I. 7 noot).
 Woude, G. H. van der —, 1753 (I. 1).

2. Plaatsnamen ¹⁾.

Anlo(e), 1537 (R. 2), 1547 (R. 3), 1600 (R. 7). Annen, 1537 (R. 2), 1600 (R. 7—9). Anner, de — esch, 1600 (R. 8). Apel, ter —, bladz. 7. Assen, bladz. 10, 11; 1800 (I. 38, 44 noot) 1802 en 1803 (bladz. 37, I. 64 noot, I. 65), 1811 (I. 148 noot). Blauwen Krûse, in de —, <i>huis te Groningen</i>, 1600 (R. 9). Borger, 1761 (I. 140). Bredenmarckt, de — <i>te Groningen</i>, 1600 (R. 9). Deventer, 1802 (bladz. 37). Diever, 1806 (I. 151 noot). Dikninge, bladz. 7. Duirswoldt, 1600 (R. 8). Eechsten, 1537 (R. 2). Frankrijk, 1810 (I. 182). Gieten, 1600 (R. 7). 't Gorecht en Sappemeer, 1810 (I. 96 noot). Groningen, <i>stad</i>, 1600 (R. 9); 1738 à 1763 (I. 138). NB. Zie ook in de Blauwen Krûse en Bredenmarckt.	Holland, <i>'t koninkrijk</i> —, 1806—1810 (I. 69 noot, 126, 177 185, 186). Hornhuizen, 1781 (I. 7 noot). Hulsffoerde, 1590 (R. 4). Yde, de marke van —, 1664—1668 (I. 19). Campen of Kampen, bladz. 10; 1799—1802 (I. 9 noot, 53, 54, 143). Kloosterburen, 1781 (I. 7 noot). Cloosterenveen, 1771 (I. 183). Coeuerden, Coevorde, Coevorden, Couorden, <i>heerlijkheid</i>, bladz. 10?; 1543 (R. 1 noot); 1547 (R. 3); 1590 (R. 5); 1649—1748 (I. 7); 1678—1790 (I. 8); 1802 (bladz. 37). Coevorden, <i>stad</i>, bladz. 7, 8, 10?, 15, c. 1550 (I. 135), 1802 (bladz. 37). Colham, 1600 (R. 8). Leeuwarden, 1802—1806 (I. 98 noot, 108). Lingen, <i>graafschap</i>, bladz. 17. Meppel, 1687 (I. 20), 1798 (I. 27 noot), 1800 (I. 44 noot). Meppelerdiep, 1771 (I. 183).

¹⁾ Hierbij is niet opgenomen Drente, omdat de vermelding van dezen naam alleen 1/3 ruim van den geheelen index zou beslaan en dus meer 't overzicht zou bemoeilijken dan nut zou stichten.

